

ment az én rózsám.
sényi templomba.
időjelzés, időjárás.
bert felolvasása.
Siegfriedre".
tar hangv.
olyam.
voktatás.
Beethoven: Pathé-
rt: Ridente la cal-
nambula. Bartók:
H. Dohnányi: Fis-
reischmanow: Bö-
mor és Psyche. —
Kacsóh: Lányok-
ky János: Bánkó-
s rózsá. Cselényi
ikat énekel.
időjelzés, időjárás.

vü előadás.
lonzenekar és Os-
a.
zimfónikus hangv.
dű- és zongoraver-
noll szimfónia.
fónikus hangv.
peretrészletek.
Poznan. 20.15: Szó-
talani: Loreley c.
et: Carmen című
onajáték.
zene.
va népdalok.
ia nyelvű előadás.
erészletek. Har-

detések

... vagy hivatalba
mes otthon talá-
bet. Targu-Mures.
man 8.

... gatonő. perfekt né-
és magyar nyelv-
ben elemi. vagy
kek correpetulását
ban.

... et. francia. román
foglalkozást keres
l. Reg. Ferd. 37

... ákleányok. vagy
kaphatnak. Van
Kereszt ueca 4.

... ban egészen olcsó
ott szobát. Levele-
jeligére a kiadó-

... O M
ies ellátásra vál-
nyos árért. Érdek
rtha Miklós-ateca)

... szthurosz zongora
Clemenceau 7

... gy diákleány. la-
ki perfekt német
velvü) és román.
fürdőszoba. Gye-
oban.

... renebb kivitelben.
kézimunka nagy
Böske kézimunka-
ca 16.

... rth. kóser vege-
arnoka Reg. Per-
ca) 10 szám alatt
tejneműek saját
nyanott naponta
házhoz szállítva

URÁNIA
Akket felvet
a pénz

XIII EVF. * SZAM 193
Cluj-Kolozsvár, 1930
szeptember 4 Csütörtök
5690 ÉV - ELUL 10

TAXA POSTALĂ
PLATITE in NUMERAR
No. 244.716/929

Ara 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
ateca) 16. szám. Telefon: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	1150 Lei
Félévre	600 ..
Negyedévre	320 ..
Egy hónapra	110 ..

KULFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy óra 1 dollár (vagy ennek megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések tarifa szerint vetetnek fel.

A zsidó-kérdés Romániában

Fenti cím alatt a kormány francia-nyelvű felhivatalos lapja, a **La Nation Roumaine**, hosszú cikkben foglalkozik a romániai zsidóság helyzetével. A **La Nation Roumaine** kizárólag a külföld számára íródik és bizonyára igen komoly okok késztették a kormányt arra, hogy hozzányuljon ehhez a kényes problémához, amelynek őszinte, nyílt és bátor megvitatásától még ma is visszaretten a romániai politikusok és a román sajtó nagyrésze.

A **La Nation Roumaine** az antiszemitizmust a gazdasági válság kísérő jelenségének tekinti. A kisajátítás folytán a román paraszt földhöz jutott, de nem rendelkezett az annak racionális kiaknázásához szükséges eszközökkel. Emiatt nagy nehézségekkel küzd, amit még súlyosbít az a körülmény is, hogy a mezőgazdaság világválsága folytán a gabonáinak töltöttébb alacsonyok.

Ilyen körülmények között végzettszerű — állapítja meg a cikk — hogy a parasztnál meghallgatásra találnak azok, akik az uralkodó osztály ellen izgatnak, — és a parasztság elkeseredésében a zsidóknak is megvan a részük a román társadalmi struktúrában elfoglalt helyzetüknek megfelelően. Az elkeseredésnek azonban nyilván osztály és nem faji jellege van, ami nem jelenti azt, hogy a román kormánynak nem volna kötelessége az antiszemita agitáció hivatászerű üzőivel szemben a legenergiusabban fellépni, alkalmazva velük szemben a törvény szigorát. Végeredményben azonban a gazdasági helyzetet kell megjavítani, mert a nyugalmat csak az általános jólét hozza majd meg.

A cikk érdembeli megvitatásába ez alkalommal nem kívánunk belebocsátkozni. A **La Nation Roumaine** cikke a külföld számára íródott s valóban nem volna politikai a kormánytól annak nyílt beismerése, hogy a romániai antiszemita agitáció, — amely már akkor tombolt, midőn a mezőgazdasági válságnak még híre-hamva sem volt — főleg azért mérgesedett el, mert az egymást követő román kormányok a zsidóknak vetették le az időközönkint felmerülő politikai komplikációkat. A nagyváradi és kolozsvári templomrablásokat például sehogy sem lehet a mezőgazdasági válsággal megokolni és az osztályjelleg is nehezen volna rájuk süthető, hiszen azoknak tendenciája nyilvánvalóan faj- és vallásellenes volt. És végül nem kívánhatjuk a kormánytól, hogy ismerje be a külföld előtt azt a bűnös és már-már a bünrészességgel egyértelmű engedetlenséget, amelyet a hatóságok az antiszemita agitátorokkal szemben nyolc esztendőn keresztül tanúsítottak.

A külföld számára a **La Nation Roumaine** igen egyszerű receptet ajánl a zsidókérdés megoldására. Meg kell javítani a gazdasági helyzetet és akkor meg fognak szünni az agitációk. Más szóval ez azt jelenti, — amit Vajda belügyminiszter is hangzottatott egy külföldi újságról előtt, — hogy amennyiben a külföldi tőke segítségére siet Romániának, úgy a zsidókérdés önmagától megoldódik. Semmi kifogásunk sincs e recept ellen, hiszen a gazdasági válság többé-kevésbé sújtja az ország egész lakosságát, így tehát a zsidókat is s a válság enyhülése nyilván megkönnyebbülést fog hozni az ország zsidósága számára is. Van azonban az éremnek egy másik oldala, amelyet a fentebb említett oknál fogva elhallgatott a kormánylap a külföld előtt, amelyet azonban mi semmilyen körülmények között és semmilyen kormány előtt nem hallgathatunk el, — és ez a hatóságoknak az antiszemita agitátorokkal szembeni magatartása.

A gazdasági nyomor kísérő jelensége-

ként a zsidó lakta országokban valóban meg szokott jelenni az antiszemitizmus, — nálunk azonban a legszörnyűbb zsidó ellenes kilengések játszódtak le már akkor, midőn a gabonáink folytonos emelkedése következtében a parasztság az

ország legmegelégedettebb rétegét alkotta. S mindez azért, mert nyolc éven keresztül szabad utat engedtek a legféltetlenebb antiszemita propagandának és nem alkalmazták, mint ahogyan nem alkalmazzák ma sem kielégítő mérték-

ben a törvény szigorát a konkolyhíntőkkel szemben.

A gazdasági helyzet megjavítása? Természetesen. Mindenekelőtt azonban a törvényes rend helyreállítása és szankciók az agitátorokkal szemben.

Októberben tartják meg a nagy király-manóvert

Behívják az eddig kiképzetlen maradt tartalékos tiszteket — Költségvetési okokból november helyett csak márciusban vonulnak be az újoncok

Bucuresti Bukarest, szeptember 3. Az őszi nagy királymanóvert október folyamán tartják meg. A „Lupta” értesülése szerint ez alkalommal tisztikonzentráció is lesz és az eddig kiképzetlen tartalékos tiszteket, az 1920—1926-os korosztályokból fegyvergyakorlatra hív-

ják be. A vezérkar még nem bocsátotta ki az erre vonatkozó rendeletet és így a „Lupta” értesülése egyelőre csak teljes fentartással közölhető.

Bucuresti Bukarest, szeptember 3. A hadügyminisztérium körében megfolynak a tanácskozások az 1931-es kon-

tingens bevonulását illetőleg. Mint már közöltük, a kedvezményes szolgálati időre besorozottak november elsején vonulnak be, a korosztály többi újoncának bevonulása hír szerint csak március elsején lesz költségvetési okokból. Végleges döntés azonban nem történt.

Hogyan igyekszik a kormány megmagyarázni a külföldnek a romániai antiszemitizmust

A francia nyelvű felhivatalos kormánylap szerint a romániai zsidók a legteljesebb egyenjogúságot élvezik és tökéletes harmóniában élnek a többségi lakossággal — Ha mégis van antiszemitizmus az nem a zsidók, hanem az uralkodó osztály ellen irányul

Bucuresti—Bukarest, szeptember 3. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kormány franciányelvű a külföld számára szerkesztett felhivatalosa, a **La Nation Roumaine**, legutóbbi számában vezércikkben foglalkozik a romániai zsidóság helyzetével. „Le probleme juif en Roumaine” a címe ennek az írásnak, amelyben a kormány igyekszik magyarázatot adni a legutóbbi antiszemita zavargások mélyebben fekvő okainak. A cikk, — amellyel érdemileg lapunk más helyén foglalkozunk — a következőket mondja:

„Azok az igen sajnálatos incidensek, amelyek legutóbb az ország északi részében előfordultak, több külföldi izraelita notabilitást arra indítottak, hogy az országba jöjjenek és közvetlenül informálódjanak egy a figyelmüket felhívó eseményekről, mint romániai hitsorsosaik általános helyzetéről. Ez a látogatás, amelynek nincs, — mert nem is lehet — vizsgálat-jellege, úgy hisszük, hogy számunkra csak kedvező lesz, mert meg fogják mutatni azoknak, akik a tényleges helyzetet meg akadják ismerni — a romániai zsidókérdés igazi areulátát.

„A zsidók birtokában vannak az összes polgári és politikai jogoknak”

A mi izraelita látogatóink mindenekelőtt is meggyőződhetnek arról, hogy romániai hitsorsosaik az összes polgári és politikai jogokat élvezik és hogy ez a törvényes statutum véglegesen biztosítva van számunkra, anélkül, hogy ez valaha is módosítható, vagy eltörölhető volna. Tudomást szerezhettek továbbá arról, hogy ez a situáció, — amely teljesen megfelel annak a helyzetnek, amelyet a zsidók az összes civilizált államokban élveznek — morális alapon is nyugszik, mert nincs olyan öntudatos és komoly román ember, aki a zsidókat ne mint a román nemzethez tartozókat tekintené. A dolgoknak ez az állása annál is logikusabb és természetesebb, minthogy a romániai zsidók odaadó munkásságuk és intellektuális képessé-

geik révén széles mértékben járulnak hozzá az ország fejlődéséhez. Ők alkotják városaink nagyrésében azt a tevékeny polgárságot („la bourgeoisie agissante”), amely a kereskedelmet, ipart, pénzügyeket és különböző mesterségeket gyakorolja, jelentős helyet foglalva el a szabadfoglalkozásuk között is.

Románia kedvező talaj az antiszemitizmusra

Ha mégis van Romániában antiszemita mozgalom — e jelenség alól egyetlen ország sem képez kivételt — s ha ez a mozgalom az utóbbi időben agresszív allűröket vett fel — úgy ez azért történt, mert a jelenlegi viszonyok különösen kedvezők számára. Románia ma közvetlenül a falusi nagybirtok nagyvonalú kisajátítása után van. A parasztok milliói — akiknek tíz esztendővel ezelőtt karjuk erején kívül egyebük nem volt, — e pillanatban végleges tulajdonosai kis földterületeknek, amelyek normális körülmények között elegendők az ő táplálásukra. Ha azonban e kis tulajdonosoknak földjük van is — nem rendelkeznek ezzel szemben a föld előnyös értékesítéséhez szükséges eszközökkel. Sem állataik, sem szerszámaik, sem tőkéjük, sem konveniól eladási lehetőségeik nincsenek. A parasztok, hogy a nélkülözhetetlen vetőmag-szükségletet és szerszámokat beszerezhessék, — kénytelenek kölcsönöket felvenni valóban uszoroszerű kamatok mellett. A forgótőke hiánya, — amely annyira súlyossá teszi a román nemzetgazdasági helyzetét — a falvakon különösen érezhetővé vált, annál is inkább, mert eddig nem törődtek ezzel, hogy a kisgazdákat megfelelő és olcsó hitellel lássák el.

A mezőgazdasági válság és az antiszemitizmus

Ezeket a nehézségeket — amelyek oly kínosan megnehezítik a román parasztnak a munkáját, — más, általános természetű körülmények is súlyosbítják. A gabonanevelőknek a mezőgazdaság világválságából kifolyóan alacsony árai, azon fontos felvevőpiacok elvesztése, — ame-

lyekkel a háboru előtt rendelkezünk, a megfelelő szállítási és beraktározási berendezkedés hiánya a végletekig fokozták a román paraszt siralmas helyzetét, aki nem tehet egyebet, minthogy megállapítja, hogy termékei értéktelenek.

Osztályjelleg nem faji jelleg

Ilyen körülmények között szinte végzettszerű volt, hogy a román parasztnál meghallgatásra találtak azok, akik az adott helyzet nehézségeit jó, vagy rosszhiszeműen eltulozva — az uralkodó osztály ellen izgatnak (font le proces de la classe dirigeante). Abban az elkeseredésben, amelyet a jelenlegi helyzet a román paraszttól kiváltott, a zsidóknak is meg van a maguk része, román társadalmi struktúrában betöltött fontosságuknak megfelelően. Ennek a visszatetszéseknek azonban osztályjellege van, — a falusi adós animozitása a városi pénzkezelő és pénzkölcsönző ellen — és semmiképpen sem faji jellege. A román nép notóriusan toleráns; szíve ellenszegen a gyűlölet, vagy az üldözöttség érzelmeinek. Az antiszemita agitáció néhány professzionistája, aki megpróbálta a gyűlöletet beoltani a románságba a zsidókkal szemben — nem tudott eredményt elérni és minden elfogulatlan ember számára evidens, hogy az autochton román és zsidó polgártársaik közötti viszony a legtekélyesebb szivélyességgel van telítve.

Ez nem jelenti azt, hogy a román kormány — bármelyik legyen is az — érzéketlen és vesztég kell, hogy maradjon az antiszemita agitációval szemben. Ami a jelenlegi kormányt illeti, ez szigorúan megteszi kötelességét a rendfentartással szemben, elfojtva a törvény erejével minden olyan természetű mozgalmat, amely egyenlenséget hint el az ország polgárai között.

A hatalmon lévő kormány azonban, számotvetve a baj mélyebb okaival, elsősorban az ország gazdasági helyzetének javulásába helyezi reményét, tudatában annak, hogy az általános jólét általános megelégedettséget von maga után.

Az aradmegyei malmosok után most a temesmegyeiket sújtották 40 milliós adóbírsággal

Az adótörvény hiányosságai miatt a malmosok szenvednek, 86 temesmegyei malmot vádolnak forgalmi adó eltitkolással

Arad, szeptember 3. — Még az elmúlt év decemberében történt, hogy a pénzügyi hatóságok eljárást indítottak az aradmegyei malomtulajdonosok ellen. A vizsgálat során az aradmegyei malmosok hiába hangoztatták, hogy törvényes kötelezettségeik alól nem vontak de nem is vonhatták ki magukat, mert hétről-hétre felkereste őket az ellenőrzéssel megbízott pénzügyi tisztviselő aki felülvizsgálta a forgalmat és minden esetben megállapította, hogy pontosan eleget tettek adófizetési kötelezettségeiknek. A pénzügyi szakértők ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedtek, hogy tényleg történtek szabálytalanságok a forgalmi adók kivetése és behajtása körül. Az 1927 április 1-ével életbe lépett adótörvény, ugyanis egészen új adórendszert állapított meg a malmokra, ami elkerülte az illetékesek figyelmét is. Ez az intézkedés az adóknak tisztes emelését jelenti. Erről az adóról azonban a malomtulajdonosok nem tudtak és így díjszabásaikba nem is kalkuláltak bele.

Hiábavaló volt azonban minden érvelés, mert a pénzügyi hatóságok felvették a bírságjegyzőkönyveket és 74 aradmegyei malmot büntettek meg forgalmi adó eltitkolás miatt és a kirótt bírság meghaladta a 45 millió leit. A bírság kiróvása után megindultak az intervenciók, megkezdődtek a küldött-ségjárások. A malmosok arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a büntetéseket 1297 május 1-től 1929 június 20-ikáig terjedő időre rótták ki, holott ezen idő alatt az aradmegyei malmokat az adóinspektörök háromszor revidálták és semmiféle adóeltitkolást nem állapítottak meg, s amiért maguk az ellenőrzéssel megbízott tisztviselők nem értelmezték jól a törvény rendelkezéseit, nem lehet felelősségre vonni a malmosokat utólag.

Hónapokon keresztül folytak ebben az ügyben a tárgyalások, amelynek során annyit sikerült elérni az aradmegyei malomtulajdonosoknak, hogy a bírságok behajtását ideiglenesen felfüggesztették.

Már mindenki arra számított, hogy a pénzügyminisztérium belátja azt, hogy a kirótt bírságok behajtása létalapjában támadná meg az amugy is nagy nehézségekkel küzdő aradmegyei malomipart és mégis megtalálja a módot a békés elintézéshez. Most azonban váratlanul szenzációs fordulat következett be, ami előreláthatólag súlyos következményekkel fog járni az aradmegyei malomtulajdonosokra nézve.

A pénzügyi hatóságok 86 temesmegyei malomtulajdonos ellen is lefolytatták a vizsgálatot és értesülésünk szerint a kirótt bírság itt is meghaladja a negyven millió leit.

Néhány hónappal ezelőtt Bihar és Temes megyékben is megindult a vizsgálat, annak eredményéről azonban a pénzügyi hatóságok nem informáltak a nyilvánosságot. Mint most értesülésünk a temesmegyei vizsgálat ugyanazokat a megállapításokat eredményezte, amit már Arad megyében megállapítottak és ennek következtében kirótták a horribilis bírságokat.

Taranu Victor pénzügyi generálisinspektor ebben az ügyben Bukarestbe utazott, ahol személyesen referált a temesmegyei malomtulajdonosok sokmillió bírsága ügyében. Elutazása előtt beszélgetést folytattunk Taranu inspektorral, aki megerősítette azt az értesülésünket, hogy a temesmegyei malomtulajdonosok is az aradmegyeiek sorsára jutottak.

Miután Temes megyében is szabálytalanságokat követtek el a malomtulajdonosok — jelentette ki Taranu inspektor — a pénzügyi hatóságok nem tekintették el a bírság kiróváásától. A jegyzőkönyveket személyesen vizsem magammal és Bukarestben referálni fogok Teianu államtitkárnak. És mindaddig, amíg ebben az ügyben az államtitkár ur álláspontját nem ismerem, nem tehetek semmiféle nyilatkozatot. Most néhány napig Bukarestben maradok, ahonnan csak szombaton térek vissza. Akkor talán már mondhatok konkrétumokat is.

Milyen összeget tesz ki — kérdeztük — a temesmegyei malomtulajdonosokra kirótt bírság összesen. Igaz az a hír, hogy közel félszáz millióról van szó?

sokra kirótt bírság összesen. Igaz az a hír, hogy közel félszáz millióról van szó?

Megcáfolják az argentinai köztársasági elnök visszalépésének híreit

Newyork, szeptember 3. Buenos-Ayresből érkezett táviratok megcáfolják azt a hírt, hogy Irigoyen argentinai köztársasági elnök visszalépett volna. Az elnök ma is hivatalában dolgozott és a délutáni órákban hívei-vel folytatott megbeszéléseket. A Newyork Heraldnak jelentik az argentinai fővárosból, hogy a köztársasági elnök és kormányának hadügyminisztere között konfliktus támadt, melynek következtében a hadügyminiszter felajánlotta lemondását. A konfliktusra az adott okot, hogy az elnök több el-

Tekintettel arra, hogy majdnem száz malmos ellen vettünk fel jegyzőkönyvet — hangzott a válasz — bizony itt is súlyos milliókról van szó. Az összeget azonban a fenti okokból nem mondhatom meg.

Hogyan áll az aradmegyei malmosok ügye — volt a következő kérdésünk.

Az összes iratok Bukarestben vannak és a továbbiak a minisztériumtól függenek.

ítelt tisztet amnesztiában részesített s intézkedett, hogy őket a hadseregbe újra felvegyék, amit a hadügyminiszter személyével szembeni bizalmatlanságnak tekintett. A newyorki déli lapok az írják, hogy Irigoyent pártja felhívta, hogy a forradalom elkerülése érdekében jelentsen egyelőre betéget s vonuljon vissza rövid időre az államügyektől. Az elnök híre szerint megfontolás tárgyává akarja tenni a visszalépés kérdését s ma estére közli pártjával elhatározását.

Mentsétek meg a világbékét!

A Olaszországból emigrált jugoszlávok megrázó szózata a kulturvilághoz a trieszti bebörtönzöttek érdekében

Berlinből jelentik: A berlini lapok szerkesztőjei hétfőn a következő táviratot kapták az Olaszországból emigrált jugoszlávok szövetségétől:

— Az Olaszországból emigrált jugoszlávok felhívják minden kultúr népi figyelmét arra, hogy a világ beláthatatlanul súlyos események előtt áll és minden eszközt fel kell használni annak érdekében, hogy egy újabb borzalmas világhévesnek elejét vegyék.

— Európa szívében, Triesztben most kezdik tárgyalni nyolcvanhét szlovén nemzetiségű olasz állampolgár ügyét. Elítélésüket már előre elhatározták és a tárgyalás csak teatralis hatások céljait szolgálja. Trieszt, Görz és Isztria tartományokban hatszáz szlovén nemzetiségű békés polgárt helyeztek preventív letartóztatásba és a faszista milícia, valamint a karabinierik óriási tömegei szállták meg a szlovénlakta vidékeket. A jugoszláv határ mentén hettezer olasz katona áll fegyverben és a határőrvidek egész hosszában leirhatatlanul az izgalom.

— A vádlottak közül többet halálra fognak ítélni és a kivételes törvény értelmében ki fogják őket végezni, hogy ezzel megfosszák az olasz királyt a kellő

időben való megkegyelmezés lehetőségétől. Hatszáz ezer szlovén áll védtelenül egy kiméletlen megsemmisítési akcióval szemben, amelyet a faszisták irgalom nélkül a legbarbárabb eszközök igénybevételével folytatnak annak érdekében, hogy az olaszországi szláv kisebbséget eltöröljék a föld színéről.

— Olaszország ezer és ezer merényletet követett el a jugoszláv iskolák, templomok, újságok, kulturális és gazdasági szervezetek ellen és a vádlottak vallomásait is a legrettenetesebb tortúrákkal csikarták ki. A per, amelyet Olaszország a saját kisebbségi állampolgárai ellen folytat, közvetlenül a jugoszláv határ mellett átlátszó demonstratív célokat szolgál, éppen ezért az Olaszországból emigrált jugoszlávok szövetsége a döntő órában kötelességnek tartja felhívni a kulturvilágot, kiserje figyelemmel ezt a súlyos ügyet. A szövetség minden kultúr néphez intézi ezeket a szavakat:

— A szerencsétlen áldozatokat az utolsó pillanatokban szabadítsátok ki az embertelen faszista terror bilincseiből és ne akarjátok bünrészesei lenni az embertelenségnek. Mentsétek meg a világbékét!

A Jewish Agency adminisztratív bizottságának őszi ülése a zsidó-arab közeledésért

Berlin, szeptember 3. Augusztus 29-én tartotta Berlinben a Jewish Agency adminisztratív bizottsága az Aktions-komité tagjainak jelenlétében őszi gyűlést. Megjelentek többek között: Max M. Warburg, Julius W. Mack amerikai főbíró, Chaim Nachmann Bialik, dr. Bernhard Kahn, Herman Struck professor és mások.

Felix M. Warburg, a bizottság elnöke nyitotta meg az ülést nagy beszéd kíséretében, amelyben többek között a következőket mondotta:

— A tavaszi gyűlés után a brit kormány szívélyes ígéretei alapján kellemes benyomásokkal távoztunk. Fajdalom, a kormány ígérete alapján támadt remények azonban nem teljesültek. A kormány a már megszavazott 2300 bevándorlási certifikátot hatályon kívül helyezte, ami bennünket valóssággal megrendített. Dr. Weizmann és munkatársai azonnal az adminisztratív bizottság elnökével és az Agency politikai bizottságával összeköttetésbe léptek. A zsidó nép az egész

világon tiltakozó gyűléseken adott kifejezést felháborodásának. Amerikában a Jewish Agency adminisztratív bizottsága a cionista szervezet elnökével és másokkal tanácskozott, amelynek eredményeként nyilatkozatot szerkesztettek meg és ezt átadták az Egyesült Államokban akreditált angol követnek.

Az elnök ezután a Keren Hajjeszód munkájáról számolt be, kiemelve egy felől a gazdasági depressziót, másrészt azt a sajnálatos tünetet, hogy a brit kormány magatartása miatt sok helyen a zsidó ügygel szemben a bizalom is megrendült. Kedvezőbb a jelentés a Keren Kajemethről. A zsidó-arab közeledésről szólva, az elnök kijelentette, hogy Palesztinában a mezőgazdasági, a szociális, a pénzügyi és állampolgársági téren nagy szükség lenne a két nép közötti toleranciára és kölcsönösségre.

Az Agency gazdasági szervezetségének főkélléke a takarékoság, amit az egész vonalon radikális módon kell

Amerikai tragédia

III kötet, füzve 612, kötve 884 lej

Vidékre utánvétel kűldi **LEPAGE, Cluj**

véghezvinni. A Ruthenberg-féle hidro elektromossági terveket már teljességgel végrehajtották. Az elnök kiemelte Ruthenberg rendkívüli energiáját és ügyességét. Az ország közbiztonságáról szólva, elmondotta, hogy beszélgetést folytatott lord Pasfielddel, aki kijelentette előtte, hogy a csapatokat és a rendőrséget megerősítették és ez garantálni tudja az ország lakóinak biztonságát. A kormány egyébként — mondotta lord Pasfield — igyekszik az ország különböző ajku lakossága között megteremtteni a béke szellemét.

A mandátum tekintetében követeli, hogy a mandátumot szövege és szelleme szerint végre kell hajtani Palesztina népeinek érdekében, akiknek meg kell tanulniok azt, hogyan kell együttélniök a jóbarátoknak és a szomszédoknak.

Dr. Weizmann, mint a Jewish Agency elnöke, emelkedett szólásra. Beszéde ugyanabban az eszmekörben mozgott, mint az Aktions-komité előtt tartott jelentése. A legfontosabb és legaktuálisabb probléma ma a palesztinai gyakorlati munka. Fődolog, hogy Palesztinában erősen és jól dolgozzunk. A jó munka kétségtelenül hatással lesz egy Londonban, mint Genfben és mi egyre jobb és több pozíciókat fogunk elérni.

Az adminisztratív bizottság első ülése ezzel véget ért.

Ne üljön fel

hangzatos újság reklámoknak, egy kis próbarendeléssel mindjárt meggyőződhetik róla, hogy mennyi kiadás és fordításu מִחֹר מֵאֶחָסוֹר garnitúrákat Talesim, Mirjam és Imakönyveket egyszerű és díszes bőrkötésben és az összes rituális és ünnepi cikkeket legjobban és legolcsóbban a szolidaritásról Erdélyszerte ismert

„SAFRUTH“

Zsidó könyvkereskedés és talesim gyári lerakatánál Cluj, P. M. Vitcazul 39. szerezheti be.

Olcsó ünnepi árjegyzékünkben orientációképen csak egynéhányat említtünk:

מִחֹר מֵאֶחָסוֹר 4 részes machsorgarn. már 260 lejért

מִחֹר מֵאֶחָסוֹר 9 részes machsorgarn. már 625 lejért

מִחֹר מֵאֶחָסוֹר 2 kötetben machsorgarn. már 120 lejért

Magyar ford. imakönyvek és Mirjamok egyszerű és bőrkötésben 100 lejért

Jom-kipur sapka ezüst, vagy arany bortníval 100 lej

סֵלֶיִם selyem, gyapjú és Türkisch talesim mindenféle nagyságban és minőségben 350 lejért

Postai megrendeléseket a beérkezés napján legpontosabban eszközöljük

Két év óta

A k

Az államvas

kölcsönt a

(Bucuresti —

Az Uj Kelet tud megint baj van. lege siralmas ké vételei 600 millió elmult év hasonló leivel szemben. zött egy az edo delicit elkerülés gesnek. A CFR. san kitünik, hog adásai a tarifáb haladják.

Ma sem tu a CFR. de

Hogy mennyi elmult tíz eszten nem lehetett meg nére, hogy az zetését már két a különböző szak ugyanis oly lehe hogy éppugy kilé feleslegeket, min Hogy tölösleg ne esetre biztos tud onnan is, hogy a ben szölv a CFR. pénztarába esztendőről eszte

A nemzeti par viddel uralomra cialis törvény biztosított az ban a hiszembet kerülni fog a CF sulyát biztositan vezet ezt az egye elő az államvasu akkor ötmilliárd bilizációs kölesor sokra, amelyekk pessé lehet tenni CFR. mellé deta Leverage, a költés dekében különböz soltak, így a szal kedvezmények nek külföldi szé személyzet reduk

Csak pap autonomi

Mindezek valót lettek volna, amé nómiája nemcsak paragrafusokban is megtörtént vo miája azonban kezdve olyan poli közt, melyek ez esőzetesen, de re ték. Ismeretes az lönböző kategóri kedvezmények me tak. Még emlékez dulas, amely a sokat követte. Az hogy a külföldi egy pillanatig se mert a zsilvölgyi káselboesátással v a kormány kényt Holott ily módon szeglet lehetett vo lönösen, ha meg földi szénellátásr félmilliárd lej fi len azonban, hogy évre el van látva ság szakadatlanul sárlást, nagy össz méstesen.

Sulyos ne csut egr

Ezt a gazdalko tetik vissza, h egyes igazgatói k rések vannak. A CFR.-nek a tarifá személyforgalom az aruforgalom r zárult. Utóbb az a cija következtéb a minimálisra zs szemben most má ráfizet a CFR. nos gazdasági vá

40 éves tapasztalat igazolja a HOFER gyermek ápoló szerek jóságát

Két év óta hiába próbálják kikutatni a könyvszakértők, hogy mennyi a CFR tizéves deficitje

A külföldi szakértők a CFR bérbeadását ajánlják

Az államvasutak kiadásai jóval meghaladják a tarifális bevételeket — A beruházási kölcsönt a napi deficittek betömésére használják fel — Másfélmilliárd lejt fizet rá a CFR a belföldi szénellátásra

(Bucuresti — Bukarest, szept. 3. — Az Uj Kelet tudósítójától). A CFR-nél megint baj van. 1930 első felének mérlege siralmas képet nyújt. A CFR. bevételei 600 millió lejjel csökkentek az elmúlt év hasonló periódusának bevételeivel szemben. Ilyen körülmények között egy az eddiginél is hatalmasabb deficit elkerülése nem látszik lehetségesnek. A CFR. számadásai világszerte kitérnek, hogy az államvasutak kiadásai a tarifális bevételeket jóval meghaladják.

Ma sem tudni, hogy mennyi volt a CFR. deficitje.

Hogy mennyi volt a CFR. deficitje az elmúlt tíz esztendőben, azt a mai napig nem lehetett megállapítani, annak ellenére, hogy az államvasutak könyvvizetését már két év óta tanulmányozzák a különböző szakértők. Ezek a könyvek agraanis oly lehetetlenül voltak vezetve, hogy éppúgy kilehet mutatni milliárdos feleslegeket, mint milliárdos deficitet. Hogy tényleg nem volt, arról mindenesetre biztos tudomásunk van már csak onnan is, hogy az államnak, helyesebben szólva az adófizetőknek kellett a CFR. pénztárában mutatkozó üröket esztendőről esztendőre kitéríteni.

A nemzeti parasztpárti kormány röviddel uralomra jövétele után speciális törvény útján autonómiát biztosított az államvasutaknak abban a hiszemben, hogy oly módon sikerülni fog a CFR. költségvetési egyensúlyát biztosítani. A stabilizációs tervet ezt az egyensúlyt kötelezőleg írta elő az államvasutak számára s ugyanakkor ötmilliárd lejt irányzott elő a stabilizációs kölcsönből olyan beruházásokra, amelyekkel a CFR-t üzemképesse lehet tenni. Charles Rist és a CFR. mellé detasált francia szakértő: Leverve, a költségvetési egyensúly érdekében különböző intézkedéseket javasoltak, így a szabadjegyek és szállítási kedvezmények megszüntetését, a CFR. nek külföldi szénrel való ellátását, a személyzet redukcióját stb.

Csak papíron van meg a CFR. autonómiája.

Mindezek valóban keresztülvihetőek is lettek volna, amennyiben a CFR. autonómiája nemcsak papíron és törvényparagrafusokban, hanem a valóságban is megtörtént volna. A CFR. autonómiája azonban már az első perctől kezdve olyan politikai nehézségekbe ütközött, melyek ezt az autonómiát lépcsőzetesen, de rendszeresen megszüntették. Ismeretes az a harc, amelyet a különböző kategóriájú szabadjegyek a kedvezmények megvonása ellen indítottak. Még emlékeztetünk az a nagy felzúdulás, amely a személyzeti elbocsátásokat követte. Arról nem is beszélünk, hogy a külföldi szénellátás gondolata egy pillanatig sem volt megvalósítható, mert a zsilvölgyi bányák tömeges munkáselbocsátással való fenyegetései előtt a kormány kénytelen volt meghajolni. Holott ilymódon nem megvetendő összeget lehetett volna megakarítani, különösen, ha meggondoljuk, hogy a belföldi szénellátásra a CFR. évente másfélmilliárd lejt fizet rá. Szinte hihetetlen azonban, hogy bár a CFR. már egész évre el van látva szénrel, az igazgatóság szakadatlanul folytatja a szénbevásárlást, nagy összegeket fizetve ki természetesen.

Súlyos nézeteltérések vannak a vasut egyes igazgatói között.

Ezt a gazdálkodást egyesek oda vetették vissza, hogy az államvasutak egyes igazgatói között súlyos nézeteltérések vannak. A legkényesebb pontja a CFR. nek a tarifakérdés. Eddig csak a személyforgalom mutatóit fei deficitet, az áruforgalom rendszerint fölösleggel zárult. Utóbb az autóbuszok konkurrenciája következtében a személyforgalom a minimálisra zsugorodott össze, ezzel szemben most már az áruforgalomra is ráfizet a CFR. A CFR. nél az általános gazdasági válsággal s a tarifa re-

dukciójával magyarázzák az áruforgalom deficitjét. A mezőgazdaság megmentése érdekében a kormány kérte a gabonaszállítási árak csökkentését s ugyanakkor más árucikkek szállítási tarifájának redukciónak is kívánta. Ezzel szemben Leverve és Auboin éppen ellenkezőleg, a tarifa felemelését kíván-

ták s ezt a kívánságukat egy igen alapos memorándumban a pénz és közlekedésügyi minisztérium tudomására is hozták.

Stan Vidrighin, midőn Leverve és Auboin jelentéséről tudomást szerzett, beavujtotta lemondását, Maniu miniszterelnök azonban felhívta, hogy marad-

Betiltották Lupu parasztpártjának máramarosszigeti gyűlését

(Sighetul Marmatiei — Máramarossziget, szept. 3. Az Uj Kelet tudósítójától). A három cuzista diák, kiknek szabadlábrahelyezéséről tegnapi számunkban már hírt adtunk, — még mindig Máramarosszigeten tartózkodik. A rendőrségtől kapott figyelmeztetés ellenére a vasgárdisták állandóan Máramarossziget utcáit járják s antiszemita röpecdulákat szórnak szét. Máramarosszigeten ma délelőtt az a hír terjedt el, hogy bizonyos személyek arravaló hivatkozással, hogy a három diák extrakosztot

kapott a börtönbe s így eladósodtak, — a borsai segélybizottságtól nagyobb összeg kiutalását kérték a diákok hazautazási céljaira.

Vasárnapra dr. Lupu nagy politikai meetinget hívott egybe Máramarosszigeten. A máramarosi lupisták már hónapok óta nagy propagandát fejtenek ki a falvakban e gyűlés érdekében. A máramarosszigeti hatóságok azonban ma délelőtt megtiltották a gyűlést beharangozó plakátok kiragasztását arravaló hivatkozással, hogy a legutóbbi za-

jon továbbra is a CFR. élén, miután a tarifaredukciók a kormány kívánságára történtek.

Elkerülhetetlen a koncesszió-nálás?

Mint fentebb említettük, a stabilizációs kölcsönből ötmilliárd lejt irányoztak elő, a CFR. ujjáépítési céljaira. Leverve francia szakértő részletes tervet dolgozott ki a fenti összeg felhasználására, ezt a tervet azonban több ízben is amputálni kellett, mert a beruházásra szánt összeget a napi deficitek fedezésére kellett elhasználni. Nem nehéz megjósolni, hogy a jelenlegi rendszer mellett a CFR. deficitje évről évre nagyobb lesz, annál is inkább, mert ez a beruházási alap 1931 végéig teljesen ki fog merülni. Legutolsó bizalmas jelentésében Leverve rámutat erre a helyzetre és összehasonlítja a CFR. helyzetét a külföldi, igen jól prosperáló, magánkézen levő vasuti vállalkozásokkal. Beavujtotta körbőlben arra következtetnek, hogy a CFR. koncesszió-nálása elkerülhetetlen.

A szabadlára helyezett Danila, Totu és Eremia véresre vertek egy pascanii zsidó fiatalembert

A belügyminisztérium újabb ötmillió lejt kapott a közrend fenntartására

Bucuresti—Bukarest, szeptember 3. (Az Uj Kelet tudósítójától). Alighogy szabadlára helyezte a cámpulungi vizsgálóbíró Danilát, Totut és Eremiát és a három hírhedt antiszemita agitátor máris siet hallatni magáról, aktiv eselekedetekkel bizonyítva be a szabadlábrahelyezés szükséges és indokolt voltát. A Dimineata jelentése szerint a három agitátor a Jasi és Pascani között közlekedő vonaton véresre vert egy Jancu Goldenberg nevű pascanii zsidó fiatalembert.

Mint a „Dimineata” írja, Goldenberg inzultálásánál jelenvoltak Grugă cámpulungi rendőrkomiszár és Marzere Jon cámpulungi rendőr, akik lakóhelyeikre szállították a három vasgárdistát. Jelen volt ezenkívül Varvara pascanii rendőrőrmester is, de egyik hatóság közeg sem tartotta szükségesnek, hogy a rettenetesen elvert zsidó fiatalembert érdekében közbelépjen. A pascanii államón Goldenberg jelentést tett a támadásról Cimpoia Gheorghe állomásfőnököknek. Ez azonban ahelyett, hogy megette volna a szükséges intézkedé-

seket, ugyancsak rátámadt a szerencsétlen fiatalemberré.

Ugyancsak a Dimineata írja, hogy a kormány ötmillió lejes újabb rendkívüli hitelt nyitott meg a belügyminisztériumnak „rendfenntartás” céljaira. A lap különösképpen találja, hogy bár még csak a költségvetési év harmadik negyedében vagyunk, a belügyminisztérium nemcsak a költségvetésben előirányzott huszmillió lejt vett fel rendfenntartási célok címén, hanem legalább ugyanannyit költött el rendkívüli hitelek-ből is.

Holnap dönt a liberális párt, hogy Bratianu Vintila megy, vagy marad

Valószínűnek látszik, hogy egyelőre nem lesz változás a liberális pártban

Argetoianu azért utazott külföldre, mert nem mer nyíltan szembeszállni Bratianu Vintilával

Bucuresti—Bukarest, szeptember 3. Avereșu tábornok visszaérkezett Bukarestbe. Ugyancsak a fővárosban van már Bratianu Vintila is, úgyhogy a politika nyári szünete rövidesen véget ér. Politikai körökben általános érdeklődéssel tekintenek a liberális párt szeptember 5-i ülése elé, számítanak azonban arra, hogy nem lesz végleges döntés és egyelőre a pártban minden marad a régiben. Hír szerint ez esetben Bratianu György újból megkezdi akcióját, amelyet minden kimélet nélkül kíván lefolytatni.

Az Adeverul részletesen foglalkozik a liberális párt helyzetével. A pártban minden cáfolat dacára nagy a zűrzavar és ha mindennek dacára nem tudták Bratianu Vintilát lemondatni,

ennek legfőbb oka, hogy nem tudják, ki legyen az új pártelnök. Duca és Argetoianu aspirálnak erre leginkább, de őket a vezetőség Bratianu Vintilához ragaszkodó tagjai partitóknek tekintik és más vezért keresnek, ha már a jelenlegit el kell ejteniük.

Súlyos problémát képez Inculetz pálfordulása is. Nem az ő személyéről van szó, amelyet nagyon szűrkének tartanak, hanem a beszarabiaiakról, akik ultimátumszerűen közölték követeléseiket, hogy Vintila távozzék. Miután az erdélyiek és bukovinaiak részéről is hasonló hangok nyertek erőteljes kifejezést, féltő, hogy a liberális párt regionalista párttá süllyed, amely csak a regátot fogja képviselni, de azt sem a maga teljességében, mert

Bratianu György híveinek törzsei is a régi királyságtól kerül ki.

Argetoianu berlini utazása is nagy hullámokat ver és általában úgy tekintik, hogy nem mert nyíltan szembeszállni Bratianu Vintilával a párt pén teki értekezletén és ezért találta sürgősnek a külföldi utat.

Az Adeverul megjegyzi, hogy a román demokrácia érdeklődéssel nézi a liberális párt vajadását.

Bucuresti—Bukarest, szeptember 3. Károly király Miklós herceggel csütörtökön Predealra utazik, ahol egy sportünnepegen vesznek részt. Miklós herceg ez alkalommal átveszi az ottani vadászszóloalj vezetését is, amelynek parancsnokává a király kinevezte.

tragédia

2. kötve 884 lej

PAGE, Cluj

enberg-féle hidroket már teljesség. Az elnök kiemelte a villi energiáját és a közbiztonságát, hogy beszélges Pasfielddel, aki ki- y a csapatokat és ösítették és ez gaszág lakóinak bizny egyébként — feld — igyekszik a ajku lakossága a béke szelle-

ntetésben követeli, szövege és szelle- l hajtani Palesz- ben, akiknek meg- gyan kell együtt- k és a szomszö-

nt a Jewish Agen t szólásra. Beszé- smekörben moz- k-komité előtt tar- fontosabb és leg- a ma a palesztia- a. Földolog, hogy n és jól dolgoz- kétségtelenül ha- onban, mint Genf b és több pozíció-

bizottság első

fel

ág reklámoknak, endeléssel mind- íhetik róla, hogy su és fordításu or garnitúrákat és Imaköny- és díszes bőr- összes rituális eket legjobban a a szőnősdá- e ismert

UTH“

reskedés és erakatánál teazul 39.

regyzékünkben csak egyné-

észes machsor-

ejért

észes machsor-

ejért

ötletben mach-

őiejért

nyek és Mirja-

és bőrkötés-

t, vagy arany

és Türkisch

fele nagyság-

ben 350 lejtől

endelése-

zés nap-

sabban

jük

óságát

Francia-német konfliktusra vezethet Amlinger kapitányné repülőgépről elkövetett öngyilkossága

Amlinger kapitányné halálgrása után kiderült, hogy szerencsétlenül járt férje német hivatalos megbízásból állott a szovjet szolgálatában

Berlin, szeptember 3. Néhány nappal ezelőtt — mint már jelentettük — rendkívül szenzációs körülmények között öngyilkosságot követett el Amlinger német kapitány huszonkétéves fiatal felesége. Az életunt a Lufthansa frankfurt-erfurti repülőjára utazó személyszállító gépén utazott és Kielandstäden község fölött kiugrott a repülőgépből és összeroncsolt tagokkal, holtan terült el a földön.

A repülőgép utasai és pilótái egyáltalán nem tudtak semmit a történetéről és csak Erfurtban a kiszállásnál vették észre, hogy a tizennégy utas közül egy hiányzik. A rejtélyes eltűnésre akkor kaptak magyarázatot, amikor a repülőgép egyik fülkéjében megtalálták az eltűnt asszony kezításkáját, amelyben benne volt az Amlinger névére szóló utlevél és ennek a fenekén kusza ceruzafeljegyzések voltak, amelyben az asszony bejelenti, hogy öngyilkos lesz és kéri, hogy a táskájában lezárt borítékban lévő búcsulevelet juttassák el frankfurti rokonaihoz. Tettéknek okául azt írta, hogy követni akarja férjét, aki néhány nappal ezelőtt repülőszerencsétlenség áldozata lett Oroszországban és ő is ugyanezt a halálméret akarja választani.

Különösnek és megmagyarázhatatlannak találják még most is, hogy hogyan sikerült Amlingernek végrehajtani végzetes szándékát, mikor kivüle még három utas volt ugyanabban a fülkében, akik semmit sem vettek észre. Pedig hosszabb ideig kellett tartania, amíg az öngyilkos ki tudott bujni a kabin szűk ablakán. A pilóta elmondja, hogy Kielandstäden falu fölött érzett a gépen valami könnyű rázkódást, de ennek nem tulajdonított különösebb fontosságot. Véletlen szerencsének tartja egyébként a repülőgép vezetője, hogy a halálgrás nem okozott nagyobb katasztrófát, mert ha az asszony a véletlenül gépszarnyakhoz, vagy az alsóvázhhoz ütődik, a gép menthetetlenül lezuhan volna.

Az öngyilkosságnak csak egy szemtanúja volt: egy kielandstädti földműves, aki látta, hogy a repülőgép ablakán egy nő bujik ki és azután lezuhan a mélységbe. A földműves a borzalmas látványtól súlyos idegsokkot kapott.

Amlinger né öngyilkossága érthetően nagy feltűnést keltett egész Németországban és a sajtó elsősorban azt a kérdést kezdte fejtegetni, hogy mi okozta tulajdonképpen Amlinger kapitánynak a halálát.

A halálesetről szóló jelentésben ugyanis a német hivatalos körök azt közölték, hogy Amlinger a külföldön egy versenylovaglásnak esett az áldozatává, amivel azonban ellentétben állnak az öngyilkos özvegy búcsúorai, amelyek szerint férjét repülőszerencsétlenség érte.

A baloldali német lapok mindenekelőtt kiderítették, hogy Amlinger neve — főhadnagyi ranggal — még benn szerepel a német hadsereg tisztjeinek a névsorában, azonban Amlinger kapitány nincs felvéve az 1931. évi szematizmusba. A berlini hadügyminisztérium sietett megcáfolni azt a hírt, hogy Amlingert hivatalos szolgálatban érte utol a halálöszerencsétlenség és hivatalosan kijelentették, hogy Amlinger már régebben megvált a német hadsereg kötelékéből és azóta

mint magánember tartózkodott Oroszországban. Ennek a cáfolatnak azonban nem sok hitelt adnak és bizonyos, hogy Amlinger halála most éppen a legrosszabbkor jött a szovjettel rokon-szenvező német tábornokok számára. Ebből ugyanis arra lehet következtetni, hogy a német hadsereg vezetői

Pénteken vonul be a svéd fővárosba Andrée sarkkutató holtestét szállító ágyunaszád

London, szeptember 3. Tromsöből jelentik, hogy a Svenskund svéd ágyunaszád pénteken indul az északnordvég kikötővárosból Andrée és társa koporsóival a svéd főváros felé.

Tegnap svéd-nordvég vegyes bizottság

A török-perzsa határon újból megélénkültek a csatározások

London, szeptember 3. A Timesnek jelentik Teheránból, hogy a török-perzsa határvidéken néhány napos szünet után újra megélénkült a kurdok elleni harcok tevékenység. A kurdok megkísérelték a határ átlépését, de a török reguláris csapatok elől véres fejjel hátrálni kényszerültek. Az elesett felkelők számát hetvenre teszik. A kurdok visszavonultak, de új támadást készítenek elő.

A Daily Telegraph diplomáciai leve-

összeköttetést tartanak fenn a szovjet hadvezetőségével.

Amlinger halálának körülményeire nézve azt írják, hogy a kapitány egy újmodellű Junkers-repülőgéppel folytatott kísérletezése során zuhant le. Egy újmodellű hadi repülőgépet akart ugyanis kipróbálni, amelynek benzintartóját fenyegető veszély esetén le lehet dobni és az utat a gép egy kisebb tartalék-benzintankkal folytatja tovább. A szocialista újságok ebből arra következtetnek, hogy Amlinger hivatalos megbízásból tartózkodott Oroszországban.

Minden jel arra vall, hogy az Amlinger öngyilkosságával kapcsolatosan kipattant katonai affér esetleg konfliktusra fog vezetni Franciaország és Németország között.

a Bratvaag halászgőzös fedélzetén megvizsgálta a leleteket. Jelentését ma teszik közzé Tromsö a svéd kutató iránti tiszteletből gyászolták. A templomokban óránként harangzó csendül fel Andrée emlékének tiszteletére.

Rendkívül fontos tárgysorozattal szeptember 19-ére hívták össze a kolozsvári tanácsulést

Cluj—Kolozsvár, szeptember 3. Mihali Tivadar, Kolozsvár polgármestere ma küldte szét a meghívókat a mult héten elmaradt tanácsülés helyett meg tartandó újabb ülésre. Az új tanácsülés időpontját a polgármester szeptember 19-re tűzte ki. A tanácsülés napirendje rendkívül bő anyagot ölel fel és számos igen fontos pontot tartalmaz. Az első pontok közé tartozik a négy alpolgármester újból való megválasztása, valamint a polgármesterek fizetésének megállapítása. Ugyanez a gyűlés fogja tárgyalás alá venni a

lezőjének közlése szerint a török és a perzsa kormányok szakértői közlelőbből konferenciára ülnek össze, hogy békés megegyezést létesítsenek a két ország között a határkiigazítás kérdéseiben. Valószínű, hogy a török javaslatot a perzsák nagyjában elfogadják fogadni s az Ararat környékét déli török terület ellenében oda fogják adni Törökországnak, hogy a kurdokat megrendszabályozhassa.

A világ összes szocialistáinak érdeklődése jegyében ül össze szeptember 27-én Berlinben a dolgozó Palesztina kongresszusa

„Egyetlen országban sem befolyásolja a munkásság annyira a közéletet, mint Palesztinában“

Berlin, szeptember 3. (Az Uj Kelet tudósítójától). Szeptember 27-én Berlinben — mint azt az Uj Kelet megírta — a dolgozó Palesztina érdekében világtanácsulást tartanak. A kongresszust előkészítő bizottság tegnap magához kérte a zsidó sajtó képviselőit, hogy informálja őket a világtanácsulás céljairól.

M. Neustadt adatokat sorolt fel az újságírók előtt, amelyből kiderül, hogy a palesztinai munkásszövetség, az úgynevezett Histadrut felhívása a kongresszus érdekében óriási visszhangot keltett nemcsak zsidó, hanem nemzsidó szocialista körökben is. A Caplan, a Histadrut végrehajtóbizottságának tagja az újságírók kérdésére előadást tartott a palesztinai zsidó munkásság e kiváló szervezetének strukturájáról és céljairól. A Histadrut szerint több

folyó évre szóló költségvetési tervezetet, amelyet eddig tudvalevőleg csak az interimár bizottság állapított meg. Valószínű, hogy a költségvetés vitája miatt a tanácsülés két napig fog tartani. A napirenden szerepel ezenkívül számos városi bizottság tagjainak megválasztása, valamint több fontos gazdasági természetű tranzakció megszavazása. Ugyanez a tanácsülés napirendjén szerepel két igen fontos uccarendezési javaslat, amelyeknek tárgyalása elé nagy érdeklődéssel tekint a város közönsége.

a szakszervezetnél, alapjában véve a palesztinai zsidó munkások politikai, kulturális és szellemi kifejezője. A Histadrut ma kereken 27 ezer munkás tag fölött rendelkezik. Ez a szervezet irányítja a munkáskolonizációt, megállapította a *kuvocotok* és *mosavok* egész sorát, megszervezte a munkás-testületet, a Kupat Cholim nevű munkásbetegsegélyzőt, megalapította a munkásbankot és számos egyéb gazdasági és kulturális intézményt léptetett életbe. A zsidó munkásság művét ma még nem tudják kellőképpen méltányolni, a kongresszus célja tehát elsősorban a világot felvilágosítani a zsidó munkásság lényegéről és céljairól, továbbá, hogy a dolgozó Palesztina érdekében egyesítsük az egész világ dolgozó Palesztina-barátjait. A Palesztinában élő munkások elit-gár-

Megnyílt az új orth. zsidó Leányotthon Szentegyház-u. 9 szám alatt

Szülők bármikor megtekinthetik. Felvilágosítás tanügyekben. Bejáróknak is gimnáziumi magánoktatás. Iparművészet, zene, nyelvek szakszerű oktatása diplomás tanerők által. Egyetemi hallgatóknak külön elhelyezés és kellemes otthon az intézetben

Beiratások folyamatban vannak

dája köré kell hogy a cionista és szocialista újjáépítést akaró dolgozók tizezreit csoportosítsa.

Ben Gurion előadásában kihangsúlyozta, hogy a világ egyetlen országában sincs példa arra, hogy a munkásság annyira befolyásolja az ország közéletét, mint Palesztinában. A Palesztinában élő 172 ezer zsidó közül 38 ezer a munkás és ezek között 30 ezren szakszervezetileg vannak megorganizálva. Palesztinában nem kevesebb, mint 162 szakma szerint osztályozzák a munkásokat, ezek között a mezőgazdasági munkások vannak többségben. Számuk ma 17 ezer. Erec Jisraeelben a munkát nagy nemzeti pátosz viszi előbbre. A munkásság a héber nyelvet élő nyelvvé alakította át.

S. Kaplansky rávilágított a palesztinai munkásságnak az Internacionáléhoz való viszonyára. Ismertette a II. Internacionálé mellett működő Palesztina-bizottság eddigi munkáját és beszélt arról a szokatlan nagy érdeklődésről, amellyel a kongresszus iránt nemzsidó szocialista vezető körökben viseltetnek. Érdekes jelenség, hogy a Poale Cion balszárnya bejelentette a kongresszusos való részvételét.

A nők legkedveltebb írói!!!

A nőknek Colette, Gyp és Glyn. Sok százezer asszony, leány gyönyörködik bennük Most 70 százalékkal olcsóbbak ezen írók legjobb könyvei!

GYP	
Line imádója	52 lej
Az örök bakfis	52 lej
A szép Guerandné	52 lej
A zuhlott társaság	52 lej
GLYN	
Acél és kova	52 lej
Az ellentét	52 lej
Ez az ára	80 lej
Férfi és leány	80 lej
A karrier	80 lej
A második Ambroziné	80 lej
A nagy feladat	80 lej
A nagy pillanat	80 lej
Öt év múlva	52 lej
Római színjáték	50 lej
Tul az óceánon	80 lej
Vak szerelem	60 lej
ESCHRUTH	
Árvácska	40 lej
Lengyel vér	60 lej
Magamért szeressen	40 lej
A medvevár lovagja	40 lej
Boldogság csillaga	40 lej
Diadal	40 lej
Hazárd	40 lej
Zsugori néne	40 lej
COLETTE	
Bűnös ártatlanság	66 lej
Cinci	52 lej
Cinci meghal	52 lej
Gyerekek	52 lej
Mitsou kisasszony	52 lej
Az örvényben	66 lej
Az örvény szélén	66 lej
KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYABAN	

Ha szolid és megbízható helyről akarsz LIBAZSIR-t szükségletét beakarsz szerezni, irjdon vagy kérjen árajánlatot

KLEIN orth. kóser
szár és baromficsarnokból Oradea, Saguna 6.
Alapítva 1912
Szállítás postán és vasuton saját bődőben.

„Ame

Otto

Newyork, szeptember 3. A híres amerikai em alapítója, aki tu gyobb zsidó egyike az Unió daszainak. Kairu kérte az em hogy előtűk ism zis okát és az e lenségeit. A fig adjuk a követke

— Most már v pitani, hogy 192 sült Allamok la közöttük vezető egy ugynevezett nak adtak át m dátalan spekuláci felettük. Ez a k gazdaság norma ilyen jelenségek pai országok na depresszió egész masa már előre kát. A termelés fokoztuk a legv alapítottunk gyá leti vállalkozaso osztás új metódu kül, hogy azokat báltuk volna. Ró les jóval tulhala ázonban tovább tásokkal nem a Roppant toke na gondoltunk arra, gási vállalkozás rendkívüli ember holott nyilvánva delkezünk megie emberek felett. nek technikai törő tempóban megtakarító gépe zolja, hogy helye géppel helyettesít és gazdasági oko tasztrofára vezet pús. A haladást séklés fegyelmazz gyon körültekint vélem, a mi temp okozta a sajnálat „technikai munka nek.

Gazdaság lehet poli — Véleményen munknélküliség” legorszordtöbb p De muszaj utat e hogy megoldjuk a gazdasági váls det teremtünk. A fontosabb ügyek parlamentek felad ban véve gazdasá Szeretném tudni, mot találni, amely kusok számára, nek irányításába nagy hatáskörrel és hogy kikérjék ben jaratos szaké Szerintem ez le vezető legmegiele mos európai orszá ténnek a dolgok afelett, hogy a ma konstruktív polití kell adni egy a g ügyi életben.

Amerika szemben. Ha a világhely következtetésre ju nak kötelessége egészen nagyvona tikát folytatnia. A tendőben Amerika ben nagy változás sült Allamok a v lező állama lett. A reskedelmét csak tani, ha méltán többi népeivel. De zárja ki azt, hogy saját iparát és m e megjegyzéseimm benyomást kelteni. Amerikának a kül vásárlóerejétől valág nemzetei gazda don függenek egyr sült Allamokban á runk megteremteni leti forgalmat kell egész világgal.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jánbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— A kolozsvári Közkórházegyesület a kórházi szombat küszöbén felkéri az egyesület összes helybeli tagjait, valamint a vidéki kerületek tisztikarát, de mindenkit, aki tisztában van a zsidó kórházügy fontosságáról, hogy ne feledkezzenek meg arról, hogy **szeptember 6. a kórházi szombat.** E napon a templomban a Thóra előtti felajánlások a betegek javára jutnak minden zsidó hitközségben. Hívják fel ismerőseik figyelmét e szombatra, igyekezzenek valamilyen módon a Thórához járulni, hogy megemlékezzenek a betegekről is. Aki a reggeli imánál már nem juthat a Thórához, az járuljon a Mincháánál, de mindenki minden körülmények között tartsa szemelőtt, hogy a szombat sikere 50 ágyat, tehát évente sok száz szenvedő gyógyulását jelenti, a félsiker, vagy éppen sikertelenség e fontos intézmény haladásának akadályja lehet. A kórházi szombat mindannyiunk ügye, ezért mindannyiunk áldozatkészségére számít.

— A bécsi kommunisták követni akarták a budapesti példát. Bécsből jelentik: A budapesti események felbuzdulva, a bécsi kommunisták ma egyik autógyár munkásságát arra akarták rábírní, hogy szüntessék be a munkát és rendezzenek tüntető felvonulást. A rábeszélés nem járt eredménnyel.

Szeptember 6

Kórházi szombat egész Erdélyben

— Amerika nem kívánja a Németországban letartóztatott bandavezér kiadását. Berlinből jelentik: A déli lapok szerint az amerikai főkonzulátus arról értesítette a német hatóságokat, hogy az Aachenben fogva tartott Jack Diamond ügyében nem fognak előterjeszteni amerikai részről kiadást iránti indítványt. Aachenben a newyorki bandavezér kihallgatása folyamatban van. A hatóságok Berlinbe fordultak utasításért, hogy Jack Diamondot kiutasítsák, vagy szabadon bocsássák-e?

— Szeptember 25-én és februárban lesznek a boxvilágbanokások. Londonból jelentik: A newyorki box-bizottság megállapította a nehézsúlyú boxolás legközelebbi mérkőzéseinek határnapjait, Jack Sahrkey 15 fordulós meccs keretében fog mérkőzni szeptember 25-én Vitorio Campoloval. Ennek győztese februárban Miami mérkőzik Young Striblinggel és aki e küzdelemből győztesként kikerül, jogosítva van jövő nyáron Max Schmelinget meccsre kihívni.

ORVOSÁG HELYETT

HAJVIZ. Prágából jelentik: A cseh-szlovák hatóságok nagyarányú gyógyszereszlásnak jöttek a nyomára. Volprecht prágai gyógyszerész letartóztatott, mert ki nem szolgáltatott gyógyszerekről nyújtott be számlát az egyik betegsegélyező pénztárnak, amelyet ezáltal több százezer cseh koronával megkárosított. Ezzel kapcsolatosan megállapították, hogy ez a csaliás nem elszigetelt eset, mert Szlovénkózból az utóbbi hónapokban több feljelentés érkezett az egészségügyi minisztériumhoz a gyógyszereszlásokról. A feljelentések alapján hatszáz esetet vizsgáltak felül 332 gyógyszerháznál és megállapították, hogy csak 310 kiszolgáltatót gyógyszer felett meg az orvosi előírásoknak, míg 143 gyógyszerháznál rosszakaratú szándékos hamisítást fedeztek fel. Sok gyógyszerész a hamis orvosságokhoz ajándékok szappant, hajvizet, vagy más piperecikket adott — és akadtak olyan betegek, akik a hajvizet orvosságnak hitték és a gyógyszer helyett bevették.

A Tóra előtt adakozzanak a cluji zsidó Kórháznak

Epítsük fel a leégett zsidó Borsát!

Ezen a héten újra nagyobb lendülettel indult meg a borsai segélyakció. A bizottság főtájkára Riesel Jakab személyesen látogatja meg az erdélyi városokat és ennek a látogatásoknak következményeképpen megélénkült a gyűjtés munkája.

Mai kimutatásunkat itt adjuk:

Gheorgheni

Halász Adolf	1500 lej
Ifj. Harap Salamon	1000 „
Weisz Zsigmond	1000 „
Hádel Gyula	1000 „
Aron Gottlieb	500 „
Harap Elie	500 „
Székely és Margittai	600 „
Armin Löwy	500 „
Soc. de lemne Bistrita	500 „
Vágó Andor	500 „
Gyergyói Bank és Tptár	500 „
Dr. László Dezső és Sándor	500 „
Melik István	500 „
Davidovits	300 „
Dr. Vámos Nándor	300 „
Vajda László	300 „
Dr. Rosenfeld Endre	300 „
Kronstad. All. Sparkass.	300 „
Transilvania Bank	300 „
Adler Sándor	300 „
Gyergyói Első Tak.	300 „
Szmuck Sándor	350 „
Rubin Hermann	200 „
Balázs Vilmos	200 „
N. N.	200 „
Moskovits	200 „
Weinstein Eduard	200 „
Kahan I.	200 „
Schwartz Sándor	200 „
György Géza	200 „

Özv. Vajda Gyuláné	200 lej
Hirsch Hermann	200 „
Szerdahelyi Andor	200 „
Horváth Miksa	200 „
Lupu Hermann	200 „
Bresz Alfonz	200 „
Dr. Makky Domokos	200 „
Grünberg Szerén	200 „
Smil Jakab	200 „
Rosenfeld Béla	200 „
Weich Eduard	200 „
Izsák Nándor	200 „
S. Gransky	200 „
Eneman Nándor	100 „
Berkovits Lázár	100 „
N. N.	100 „
Kappel Emanuel T.-Mures	100 „
Bojum Lipót	100 „
Roden Rudolf	100 „
Zárug Testvérek	100 „
Málnásy	100 „
Laurenzi Viktor	100 „
Markovits Ditró	100 „
Kappel József	100 „
Gergely Zsombor	100 „
Saska Andor	100 „
Dr. Miklósy Viktor	100 „
Dr. Ávéd	100 „
Dr. Gaal Alajos	100 „
Ing. Katna	100 „
Müller József	100 „
Stuhl Endre	100 „
N. N.	100 „
Lupu Zsigmond	100 „
Schmidek György	100 „
Agoston János	100 „

Összesen: 18.350

Eddig kimutatva: 1.190.791

Gyűjt. eddigi összege: 1.209.141

— A Magyar Színházban szombaton és vasárnap este a zsidó operett-társulat vendéglátása. A Tefner-féle zsidó operett-társulat, mely a múlt héten oly nagy sikerrel vendégszerelt, szombaton és vasárnap este újból játszik. Az igazgatóság a közönségnek kíván eleget tenni, amikor a Tefner-társulatot újabb két előadásra meghívta, Szidi Thall, a társulat fiatal szubrettje olyan sikert aratott, amire az itt járt zsidó társulatok egyike sem tekintet vissza. Az előadások kezdete ugy szombaton, mint vasárnap este negyed 11 órakor, mérsékelt helyárak mellett. Szombaton Zipke Feier, vasárnap Chaszkele Kolbojnik. Jegyek a Magyar Színház pénztáránál már kaphatók.

— Pilsudsky sorra tartóztatja le a szenátorokat és képviselőket. Varsóból jelentik: Vasárnap Varsóban nagy nemetellenes tüntetések voltak, amelyeken tiltakoztak a lengyel határ revíziója ellen. Tüntető menet alakult, amely megkísérelte, hogy a német követtség épülete elé vonuljon. A rendőrség több szejn-képviselőt és szenátort letartóztatott. A letartóztatottak legnagyobb része a fehérorosz kisebbség parlamenti képviselője.

— Szeptember 9-én lép életbe a szovjet és az olasz kormány fegyverezménye. Rómából jelentik: A szovjet és az olasz kormány között kötött ezevmeny szeptember 9-én életbe lép. Oroszország azonnal meg is kezdi épületfa-exportját Olaszországba. Az évi exportkontingens 470 ezer köbméter.

— Lord Derby a súlyos adók miatt áruba bocsátja híres versenystállójának a felét. Londonból jelentik: Lord Derby, a versenystállókra nehezédo súlyos adók miatt, lovai felét eladni készül. A lord ötven lovának mindenike évente 650 font eltartási és trenirozási költséget jelent s ha az utóbbi tíz évben háromszázezer fontot nyert is lovaival, mégis felére kénytelen az állományt redukálni.

— A Zeileis-Lazarus perben a bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy Zeileis csal. Berlinből jelentik: A berlini törvényszék felmentő ítéletet hozott abban a rágalmazási perben, amelyet Zeileis indított Paul Lazarus orvostanárr ellen. Zeileis a perben azt kérte, hogy a bíróság ítéletileg tiltsa meg, hogy Lazarus a gallspachi gyógykezelést csalásnak és az egészség elleni mérsényletnek nevezze. A berlini törvényszék a gallspachi csodadoktor kérését elutasította és Zeileis a perköltségekben is elmarasztalta. Érdekes, hogy Zeileis nem fellebbezett az ítélet ellen és ugy az jogerőssé vált.

— HÉT NAP ÓTA ELVESZTETTE EMLÉKEZŐTEHETSÉGÉT EGY FIATALEMBER. Prágai jelentés szerint a prerai kórházban hét nap óta ápolnak egy fiatalembert, aki azóta eszméletlen. Az orvosok eddig nem tudták megállapítani, hogy mi a baja. A fiatalembert két ismeretlen ember autón hozta a kórházba, azután pedig elrohogtak, anélkül, hogy elmondották volna, ki az általuk átadott fiatalember. Most a beteg eszméletre tért, emlékezőtehetségét azonban teljesen elvesztette és így nem tud felvilágosítást adni magáról. Valószínűnek tartják, hogy büncselekménynek esett áldozatul.

— Idégség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadság, levertség, félelemérzések eseteinél a természetes Ferenc József keserűvíz kitünő háziszser, mely az emésztőszervekből eredő zavarok nagyrészt megszünteti s visszadaja a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelék, hogy a Ferenc József víz öreg embereknel is enyhén, kellemesen és megbízhatóan hat. A Ferenc József keserűvíz kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

— Üzemszünet számos angol hajógyárban. Southamptonból jelentik: Az angol hajóépítő iparban a krízis egyre növekvőben van. Szinte megdöbbenésszerűen hatott a hír, hogy a Harland and Wolff belfasti cég szeptember végére teljes üzemszünetet jelentett be. Az üzemszünet következtében 2000 munkás kenyért vesztí.

— Breuer Vilmos részére a mai nappal Tiegermann Ferenc (Conop) 200 lejt küldött. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— Reinhardt fiatal orosz költőket favorizál. Berlinből jelentik: Max Reinhardt elhatározta, hogy azokat a fiatal orosz drámai írókat, akik munkájukkal nem tudnak Oroszországban érvényesülni, színházában kenyérhez fogja juttatni. Azokat a műveket, amelyek mentesek mindenféle propagandától és költői értékük van, Reinhardt valamelyik színházában játszani fognak. Elsőnek ezek között van Kalajew eredeti vígjátéka: „A kör négyzögűsítése.” Ezt a darabot a Berliner Kammerspielében fogják előadni, majd Bécsben a Józsefvárosi Színházban. Reinhardt ezeket az orosz darabokat egy orosz rendezővel fogja megrendeztetni. Ezenkívül orosz színészeket is szerződött e darabokban való vendégszereplésre.

— A szovjet utasította a kollektiv farmokat, hogy idejében gondoskodjanak a termés betakarításáról. Londonból jelentik: Az oroszországi kollektiv farmok vezetői szigorú utasítást kaptak a szovjetkormánytól arra, hogy a termények idején történő betakarításáról gondoskodjanak. A szovjet a farmok termésméteslegét az ipari munkásság élelmézésének biztosítására fogja felhasználni.

— Fagy és szökőár Amerikában. Newyorkból jelentik: A Rocky Mountain hegylánc vidékén a hőmérséklet hirtelen abnormálisan alászállott. Másfél nap óta harminc fokos meleg után fagypontról körüli hőmérséklet uralkodik és állandóan havazik. A hegység alacsonyabban fekvő pontjait is 20—30 centiméteres hóréteg borítja. Az Associated Press jelenti, hogy Rio de Janeiro és Nieteroy között a braziliai partvidéket szökőár és orkán söpörte végig. Rio de Janeiroban is számos külvárosi ház összeomlott. Sok ember a romok alatt életét veszítette.

Szeptember 6

Kórházi szombat egész Erdélyben

— A „Berit Trumpeldor” kolozsvári zászlómentése. Az alig pár hónappal ezelőtt alakult erdélyi „Bétár” immár egy új csoporttal szaporodott. Ugyanis Kolozsváron tegnap este alakult meg egy fiatal és leányospartja, amely új alakulat szellemi és testnevelési programjával Kolozsvár zsidó ifjúságának javát toborozta zászlója alá.

— Végetért a katolikus sajtó nemzetközi kongresszusa. Brüsszelből jelentik: A katolikus sajtó nemzetközi kongresszusa ma véget ért. A kongresszuson elhatározták a nemzetközi katolikus sajtóiroda felállítását és határozatban tiltakoztak a szovjetországi vallásüldözések ellen.

— Harminc európai kisebbség delegátusai jelenték meg a kisebbségi konferenciát. Genéből jelentik: A kisebbségek ma megnyitó kongresszusán harminc kisebbség delegátusai jelenték meg Genében.

— Modern rádióleadót épít az eszt állam. Revorból jelentik: Az eszt állam rádiótársaságának részvenyapakettjének felét megvásárolta s az eszt rádiót nagy befektetésekkel modernizálni és kellemé kiépíteni készül.

— Eltörtölték a tejtermékek kiviteli illeteit. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely eltörli a juh-, herbeés-, keeskehus, továbbá a tejtermékek kiviteli illeteit.

— Egy amerikai pilótánú megjavította az ejtőernyővel való ugrás világrekordját. Londonból jelentik: A British United Press jelenti Newyorkból, hogy Bébó Walters fiatal amerikai pilótánó a Newyersey állambeli Peterborogh repülőterén 5250 m. magasságból ugrott le gépből ejtőernyővel s ezzel új világrekordot állított fel.

A Tóra előtt adakozzanak a cluji Zsidó Kórháznak

— Sztrájkbaléptek a bukaresti sofförök. Bukarestből jelentik: A bukaresti sofförök ma sztrájkba léptek. A sztrájk több incidensre adott alkalmat. Ugyanis a sofförök megtámadták a sztrájktró gépkocsik vezetőit, inzultálták őket és az autók gummiját kilyukasztották. A rendőrség 50 soffört letartóztatott.

— Utban vannak az Olaszországban elkészült új román hadihajók. Bukarestből jelentik: Az Olaszországban elkészült új román hadihajók már utban vannak a hazai vizek felé és e hét végén megérkeznek Konstanca, ahol ünnepléses formák között fog megtörténni a felavatás.

— Franchet d'Esperay marsall Prágában. Prágából jelenti az Avala: Franchet d'Esperay francia marsall, a nagy hadvezér, vasárnap Prágába érkezett és a napokban Szlovénkózból résztvesz egy szoborleleplezési ünnepségen. A marsallt nagy ünneppéggel fogadták Prágában. Fogadtatásán megjelentek többek között Viskovszki hadügyminiszter, Sziróvy, a vezérkar főnöke és sok más polgári és katonai előkelőség. Franchet d'Esperayt prágai tartózkodása idején Massaryk csehszlovák köztársasági elnök látja vendégül.

nem szü

A kérdés, hogy egyáltalában más, annyira kegyakrabban foglambereket. Hiszen beszélté ujság, me dió hírközvetítésé átvitel is olyan, a mellyel számol és a filmek távo olyan találmánytelenül még javi kell, de mégis van és film-ujság utba

Husz vagy har esetleg már előbb lélek lesznek ot lehetővé fogják eseményeket nem lassuk is. Minden olyan ünneppégen akármelyik távoli pár perccel később gathat majd ak vagy délamerikai binált távolbalató alig lesznek nagy vökészülékeknel lesznek, hogy ma könnyedséggel ke

David Sarnoff, of America elnök egyik legutóbbi s nak még további s van győződve arról az eseményeket sz csak azonnal közv toteseményekről sonló felvételek is melyeket olyan id szülni, amelyeket o nak a távolbalató- közzévetíteni, amiko ráer majd azokat nézni és hallgatni esti órában és megőrtöntekor. A mindjobban tökéle a braziliai óserdők rádió-előadását az hallgatni fogják, az eredeti színekbe

Preston Beazell, ságkiadó, aki husz ben a legnagyobb ezzel szemben azon hogy a következő s valamiben fog kül poktól. Valószínű hogy az ujságok Egyesült Államok fogják emelni tud amerikai család k naponta, ami ma szükségletet. A mértékű további en műleg kisebb vidé dozatul esni, hiszen Államokban már lap szünt meg.

A londoni Daily toje, R. D. Blumen napokban előadást jéról, szintén azt v gork száma csökke ipari üzemekhez há dányiszámban megj gukba fogják olvasz cernek. Angliában kevesebb lap fog m ezvel szemben azon ként új kiadást fogz lesz a terjedelmük járnai a hatvan olda landóan jobbak és még pedig olyan ar lakosság általános zódik. Blumenfeld Angliában szivesebl áron egy jó ujságo lapot, amely nem ta a kor követelménye évvel ezelőt állapít alapításnál. Eleint totta a lapot, amely ellenére sem talált zónságnál. Amikor külsőt is adott a lap talommal és nagyobb lent meg, lényegese moha most már egy

Blumenfeld azon pok szellemi standar is nívójának javulá technikai tökéletesbe fotoriportok fejlődés ven év múlva már méter távolságban zonnal a mai szed készülekbe lehet m zek a gépek azonna peket fognak készit

Kérje On a HENOL vagy HENNE ROYALE legjobb hajfestőszert.

A rádió és a távolbalítás nem szüntetheti meg a nyomtatott ujságot

Milyen lesz az ujság ötven év múlva?

A kérdés, hogy ötven év múlva lesz-e egyáltalán mai értelemben vett ujság, annyira kézenfekvő, hogy mind gyakrabban foglalkoztatja már a szakembereket. Hiszen már ma is megvan a beszélt ujság, mert mi más volna a rádió hírközlésére és a drótnélküli képátvitelre is olyan letagadhatatlan tény, a mellyel számolni kell. A távolbalítás és a filmek távolba való közvetítése olyan találmányok, amelyeket kétségkívül még javítani és tökéletesíteni kell, de mégis megvannak! A beszélt és film-ujság utban van!

Husz vagy harminc év múlva, de esetleg már előbb is olyan vevőkészülékek lesznek otthonunkban, amelyek lehetővé fogják tenni, hogy a fontos eseményeket nemcsak halljuk, hanem lássuk is. Mindenki résztvehet majd egy olyan ünnepségen, amelyet Európa akármelyik távoli pontján rendeznek és pár perccel később végignézhet és hallgathat majd akármilyen ausztráliai vagy délamerikai eseményt is. A kombinált távolbalító és halló készülékek alig lesznek nagyobbak a mai rádió-vevőkészülékeknél és olyan egyszerűek lesznek, hogy minden gyerek játssza könnyedséggel kezelheti majd őket.

David Sarnoff, a Rádió Corporation of America elnöke a New York Times egyik legutóbbi számában a televíziónak még további lehetőségeiről ír. Megvan győződve arról, hogy sikerülni fog az eseményeket szóban és képen nemcsak azonnal közvetíteni, hanem a fontos eseményekről a hangosfilmhez hasonló felvételek is fognak készülni, amelyek olyan időpontban fognak készülni, amilyen időpontban fognak a távolbalító- és halló készülékeken közvetíteni, amikor a dolgozó ember is ráér majd azokat otthonában végignézni és hallgatni, tehát leginkább az esti órában és nemcsak az esemény megtörténetkor. A rádió-ujság tehát mindjobban tökéletesedik és hamarosan a braziliai öserdők felkutatásáról szóló rádió-előadást az előfizetők nemcsak hallgatni fogják, hanem látni is, talán az eredeti színekben is.

Preston Beazell, a kitűnő amerikai ujságkiadó, aki huszonhét éven át egyben a legnagyobb lapok riportere is volt ezzel szemben azon a véleményen van, hogy a következő századok ujságja alig valamiben fog különbözni a mai hírlapoktól. Valószínűnek tartja azonban, hogy az ujságok példányszámát az Egyesült Államokban már nem nagyon fogják emelni tudni. Átlag minden amerikai család két ujságot vesz meg naponta, ami már teljesen fedezi a szükségletet. A példányszám kisebb mértékű további emelkedésének valószínűleg kisebb vidéki lapok fognak adózni, hiszen 1924 óta az Egyesült Államokban már hetven ilyen kisebb lap szünt meg.

A londoni Daily Express főszerkesztője, R. D. Blumenfeld, aki a közelmúlt napokban előadást tartott a sajtó jövőjéről, szintén azt várja, hogy az ujságok száma csökkenni fog. A kisebb ipari üzemekhez hasonlóan, a kis példányszámú megjelenő lapokat is magukba fogják olvasztani a nagy lapok. Angliában 1980-ban bizonyára kevesebb lap fog megjelenni, mint ma, ezzel szemben azonban a lapok órákig tartó kiadást fognak adni és nagyobb lesz a terjedelmük is, amely közel fog járni a hatvan oldalhoz. A hírlapok általában jobb és nívósabbak lesznek, még pedig olyan arányban, ahogyan a lakosság általános műveltsége is fokozódik. Blumenfeld tapasztalata szerint Angliában szívesebben vesznek drágább áron egy jó ujságot, mint olyan olcsó lapot, amely nem tart mindenben lépést a kor követelményeivel. — Ezt néhány évvel ezelőtt állapította meg egy új lapalapításnál. Eleinte félpennyért árusította a lapot, amely azonban az olcsó ár ellenére sem talált visszhangra a közönségnél. Amikor azután tetszetősebb kültsőt is adott a lapnak és az jobb tartalommal és nagyobb terjedelemben jelent meg, lényegesen fellendült a lap, noha most már egy penny volt az ára.

Blumenfeld azonban nemcsak a lapok szellemi standardjának és kulturális nívójának javulását jósolja, hanem a technikai tökéletesedését, különösen a motorportok fejlődését is. Szerinte ötven év múlva már a néhány ezer kilométer távolságban felvett fényképeket azonnal a mai szedőgépekhez hasonló készülékekbe lehet majd közvetíteni és ezek a gépek azonnal nyomtatott képeket fognak készíteni. A nyomtatás

Blumenfeld szerint különben is erősen fog fejlődni és minden lapnak lesznek színes képes mellékletei. Feltétlenül fognak találni előbb-utóbb olyan eljárásokat, amelyek segítségével óránként legalább 35000 többszínű nyomást lehet majd készíteni egyetlen nyomási eljárással és ennek ez új gépek a feltalálójá vagon fog keresni.

A nyomtatott ujság aligha fog megszűnni, amíg emberek lesznek, akik olvasni tudnak. Hiszen az ujság ma már sokkal több, mint a hírek egyszerű közvetítője. Az ujság ma milliós szellemi kapcsolatát és az egyénnek barátját és tanácsadóját jelenti.

Tény az, hogy a közeljövő tökéletesebb rádiója konkurenciát jelent az ujságok számára. Az ujságkiadás szakemberei nem is kicsinylik le a kinematográfiai és hangos ujság jelentőségét.

megsem féltik azonban a sajtót. A nyomtatott ujság lényege egészen más, mint a rádió-ujságé. Bár mindkettőnek a hírszolgálat a főcélja, mégis úgy különböznek egymástól, mint a könyv és a színház és szinte kiegészítik egymást. A rádió és a távolbalításnak megvan az az előnye, hogy gyorsabb, mint a nyomtatott ujság. Miután azonban a rádió csak a tényeket közölheti, a közönség pedig a részletekre, a véleményekre és kommentárookra is kíváncsi, a rádió-hírszolgálat végeredményében felkelti az érdeklődést a nyomtatott ujság iránt. Meg fogják venni a nyomtatott tudósított olyan eseményről, amelyet pár szóval hallottak a rádióban és meg fogják venni a nyomtatott képeket, amelyek a távolbalító készülékeknek csak futólag látták. Futólag; ez jellemzi a kinematográfiai és rádióujságot a nyomtatottal szemben és ez a szerencséje a sajtónak. És mivel végül a rádió és távolbalító készülék csak a legfontosabb események közvetítésére szorítkozhat, a közönség azonban sok minden másra is kíváncsi, a telerádiófon sohasem fogja pótolni a nyomtatott ujságot.

Ujabb nehézségeket támasztanak az állatexporthoz. A földművelésügyi miniszter a közelmúltban olyan rendeletet adott ki, amely az addig is szünetelő állatexporthoz még jobban megnehezíti. A rendelet szerint szeptember 15-től kezdve tilos az összevásárolt állatokat 20 kilométernél nagyobb távolságra hajtani, ha e távolságon belül vasúti állomás van. Az állatok tulajdonosainak kötelessége a vásárolt marhákat a vasuton szállítani. Elrendeli továbbá a földművelésügyi miniszter, hogy minden állatcsoportnak származási és egészségügyi bizonyítványra kell, hogy legyen, annak igazolásával, hogy azokat nem vésszel fertőzött területekről vásárolták.

Schober kancellár a dunai föderációról. Bécsből jelentik: Dr. Schober osztrák kancellár a dunai föderációról nyilatkozott egy ujságról és a következőket mondotta: Soha olyan kombinációba nem tudok belebecsülni, amelyből kikapcsolnák Németországot. Csak olyan kombinációt akarok, amelyben Németország is bekapcsolódik. Ausztria legtermészetesebb kötelessége olyan érdeksolidaritást keresni, mint amilyenben a varsói konferencián a Kelet agrárszervezetei egyesültek. Nagyon sajnálom, hogy a Németországgal való kereskedelmi szerződésünk még nincs betetőzve.

A kolozsvári kereskedők erélyes állásfoglalásra készülnek a hálólok ellen. Nem tudni, kinek az elnézéséből az utóbbi időben rendkívül elszaporodtak Kolozsváron a hálólok kereskedői, akik sejtés árúkkal a közönséget megtevesztve jóhiszeműségüket alaposan kizsákmányolják. Különösen szövetárúkkal üznek binős visszaéléseket. A hálólok hátukon néhány reszti szövettel nemcsak a közönséget, de a szabóiparosokat is sorra járják és bár ez utóbbiak szakértelműek és kétségtelen, de mégis sikerül becsapni őket, drága pénzért bővírukat adnak el. A közönség erre a spekulációna már számtalanszor ráfizetett és miután a hálólok némelyike azzal érvel, hogy kolozsvári üzletekből adja el, a kolozsvári kereskedők a kereskedelmi kamara útján fogják kérni a rendőri és ipari hatóságokat, hogy ezeknek a hálóloknak garázdálkodását egyszer s mindenkorra szüntesse be.

Lanyha irányzat a budapesti tőzsdén. Budapestről jelentik: A készáruipar továbbra is lanyha az irányzat. Az alacsony árak mellett gyöngye a kínálat, azonban az a kevés árú, ami a vidéki kereskedőktől piacra kerül, erősen nyomja az árakat. A malmok csak szorványosan vásárolnak és az export teljesen szünetel. A buza ára ujjában ismét 10-15 fillérrel esett, de ez árcsökkenés mellett sem sikerült nagyobb tételeket elhelyezni. A lanyhaság a takarmányiparban is erősen érezhető, ahol a középminőségű árpákat 13 pengőért kínálják budapesti paritásban. A lisztiparban nem történt árváltozás.

Angol vezetőgazdasági férfiak a londoni bankárok védővám-manifestuma ellen. Londonból jelentik: Néhány héttel ezelőtt a londoni vezetőbankárok közül néhányan manifestumot adtak ki, amelyben a védővám mellett foglaltak állást. Erre a manifestumra válaszképpen az angol gazdasági élet jelentős reprezentánsai és közöttük néhány bankár is óva inti az angol közvéleményt attól, nehogy a régi szabadkereskedelem elveit feladja. Anglia a világpiacra csakis ezen a réven tudott magának pozíciót szerezni. Az utóbbi években — mondják — nem történt semmi olyan, ami a szabad bevétel rendszerén változtatson.

Jaroszláv Hasek:

Infanterist Svejik

Viszontagságai a nagy háboruban I.

A világháború egyetlen humoros, szatirikus regénye, amely méltán sorakozik világirodalom halhatatlanná vált humoros művei közé. Három film és több színdarab készült ebből a regényből, amelyben Svejik, aki olyan bolond, hogy már bölcsnek is elmeget, mond véleményt emberekről, intézményekről, de úgy, hogy a könnyű bugyan ki a kacagástól és nevetéstől.

Ára 95 lej

KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

Hirdessen az Uj Keletben

KÖZGAZDASÁG

A Csehszlovák Nemzeti Bank helyzetjelentése

Prága, szeptember 3. A Csehszlovák Nemzeti Bank most megtartott havi ülésén helyzetjelentést adott ki a cseh gazdasági viszonyokról. A Nemzeti Bank megállapítja, hogy ipari téren tovább tartott a depresszió, egyes iparágak irányzata egyenlőtlen, a már korábban esőkentet nívón azonban átlag nem mutatott további rosszabbodást. A fizetésképtelenségek száma valamivel csökkent, de a szám még mindig magas. Az inkasszó továbbra is vonatott és a hitelbiztonság nem javult. A külkereskedelem júliusban csökkent forgalom mellett aktívummal zárult, főleg a nyersanyagbehozatal csökkenése következtében. A készáru kivitele nagyobb volt. A részvénybankok negyedévi kimutatása

Csehországban, Morvaországban és Sziléziában ez év második negyedében a múlt évvel szemben a pénzállomány 160 millió koronával való növekedését és az adósk 780 millió koronával való csökkenését mutatják. A „hitelezők” tétele csökkent, a betétek könyvekre és pénztári jegyekre növekedést mutatnak.

A bankok likviditásának javulása az elmúlt negyeddel és a múlt év második negyedével szemben is a hitelügyek esőkentéséből származik, amivel egyidejűleg a kereskedelmi bankokra bízott összegek is csökkentek.

A csehszlovák korona árfolyama szilárd maradt. A csehszlovák nemzeti banknak az ércékszlete, a devizakészlete is növekedett.

Ujabb házépítési ajánlatot kapott a kormány

Olasz társaság akar építkezni Romániában — Az ajánlatrészletei

Bucuresti — Bukarest, szeptember 3. A Casa Autonoma Constructiilor, Autonom Építkezési társaság tárgyalásokat folytat az olasz IEE építkezési koncernnel háromszáz lakóház felépítése tárgyában. Az építkezési konzorcium, amely az Adriatica Biztosító Társaság érdekszférájába tartozik, vállalkozott arra, hogy jövő év április 23-án, Szentgyörgy napjáig háromszáz kistipusú házat épít fel az országban.

Az ajánlat szerint az építési társaság az úgynevezett „tip. Economic” házak földszinti részének földszint köbméterét 5930, emeleti részének köbméterét pedig 4300 lejben, viszont az úgynevezett tip. populara házak földszintjének köbméterét 5400, emeleti részének köbméterét pedig 3900 lejben hajlandó felépíteni és a tulajdonosnak átadni.

A ház tulajdonosa az építkezési összeg 15 százalékát a szerződés aláírásakor, 7,5 százalékát az építkezés befejezésekor, a fennmaradó 77,5 százalékot pedig 15 év alatt, egyenlő havi részletekben kell megfizetnie. Az ajánlat olcsónak látszik, mert körülbelül 8 százalékos pénznek felel meg, ám mégis meggondolandó, mert a tulajdonosnak a ház teljes érté-

kéig életbiztosítást kell csinálnia az Adriatica Biztosító Társaságnál. Ez az életbiztosítás 6 és félszázalékos drágulást jelent, úgy, hogy a 8 százalékos pénz voltaképpen 14-14 és félszázalékot tesz ki.

Az olasz cég kötelezi magát, hogy az építkezési anyagot a belföldön szerzi be, belföldi munkásokat és tisztviselőket alkalmaz, a technikai személyzetét kivéve, amely az alkalmazott munkásoknak öt százalékanál több nem lehet. Kötelezi magát a vállalat, hogy amennyiben a házakat fix terminusra nem tudná elkészíteni, az első 10 napi késésért 2 százalékos, a második 10 napért 3 százalékos, az aztán időért pedig havonként 5 százalékos kártérítést fog fizetni. Ha valamelyik köztisztviselőnek félbenmaradt épülete van, 15 százalék mellett a megfelelő tőkét rendelkezésre bocsátja. Amennyiben ezt az ajánlatot a Casa Autonoma elfogadja, a következő évben ezer, az aztán következő években pedig két-kétezer ház felépítésére vállalkozik. Ez az ajánlat lényege, valószínű azonban, hogy a Casa Autonoma nem fogadja el a tervet, mert életbiztosítással kiegészített ajánlattal a romániai építkezési krízist megoldani nem lehet.

Olasz- és Németországból nagy érdeklődés van romániai, különböző fajta alma iránt, érdekeltek kérjük ajánlatokkal a kolozsvári Iparkamarához fordulni.

Kibővítik az ipartestületek munkakörét. A munkaszervezőségről szóló törvény, mint ismeretes, az ipartestületek és iparhatóságok hatáskörét az úgynevezett munkakamara ruházta át. Ezeknek a munkakamaráknak a felállítására még mindig késik, sőt valószínű, hogy végleg el is marad, mert most egy miniszteri rendelet az ipartestületek munkakörét továbbra is érvényben hagyta, sőt újabb jogkörrel ruházta fel. Az új intézkedés szerint az ipartestületek a kereskedelmi és iparkamarákkal

együttesen állapítják meg a jövőben, hogy egy képzett segéd után hány tanoncot lehet alkalmazni, valamint azt is, hogy a szerződés fél kérésére az ipartestületnél lehet-e egyéni munkaszervezőket bejegyeztetni.

140 ezer német vasmunkásnak felmondottak. Berlinből jelentik: A berlini fémiparosok szövetsége tegnap este a fémkar teltben egyesült iparművek felmondották a berlini körzetre érvényes tarifát. A felmondás szeptember 30-áról érvényes és 140 ezer német is több munkást és munkánót érint. A berlini sajtó véleménye szerint a tarifa felmondása mögött az a szándék rejlik, hogy ne csak akkordmunkát fizessék olcsóbban, hanem, hogy a bérekből is leszoríthassanak.

otta a kollektív farmen gondoskodjanak sáról. Londonból jezi kollektív farmutatást kaptak a rra, hogy a termébetakarításáról gonyvet a farmok terri munkásság élésára fogja felhasználni.

Amerikában. New Yorkból jelentik: A Rocky Mountain hőmérséklet hírtel szállott. Másfél nap meleg után fagypontra alkodik és állanyság alacsonyabban 30 centiméteres hóssociated Press jeleirő és Nicteroj partvidéket szőköör zig, Rio de Janeiroi ház összeomlott. alatt életét vesz-

ember 6
egész E-délyben

peldor“ kolozsvári g pár hónappal ez. „Bétar” immár egy odott. Ugyanis Kote alakult meg egy ja, amely új alakuvelési programjafifjúságának javát

likus sajtó nemzet-brüsszelből jelentik: nemzetközi kongrt. A kongresszuson nemzetközi katolikus st és határozatban oroszországi vallás-

ni kisebbség delegáa kisebbségi konfeentik: A kisebbséongresszusban hardegátusai jelentek

adót épít az eszt állik: Az eszt állam észvénypakettjének az eszt rádiót nagy ernizálni és kellően

ermékek kiviteli il-jelentik: A pénz-tet adott ki, amely s. keeskehus, továbíteli illeteiket.

ilótani megjavított-áló ugrás világre-jelentik: A British Newyorkból, hogy amerikai pilótánó eli Peterborogh re-agasságból ugrott rel s ezzel új világ-

adakozzanak
Kórháznak

a bukaresti soffó-entik: A bukaresti a léptek. A sztrájk alkalmat. Ugyanadták a sztrájkto-ol, inzultáltak őket rt kilyukasztották rt letartóztatott.

az Olaszországban adihajók. Bukarest-aszországban elké-hajók már utban k felé és e hét vé-ntancába, ahol ün-itt fog megtörténni

ray marsall Prága- az Avala: Fran-ia marsall, a nagy Prágába érkezett és szkóban résztvesz i ünnepségen. A pséggel fogadták ásan megjelentek szki hadügyminisz-akar főnöke és sok i előkelőség. Fran-i tartózkodása ide lovák köztársasági

SPORT

A brádi „Zarand” Sp-Egylet tenniszversenye

Brád, szeptember 3. A brádi „Zarand” Sport Egylet augusztus 30. és 31-én jólsikerült tenniszversenyt rendezett, amelyen a rendező egyesület versenyzőin kívül a környék jelentős játékerőt képviselő tenniszesei is részt vettek. A résztvevő egyesületek közül szép sikerrel szerepeltek a kolozsvári Universitatea, a petrosényi CAMP, a dévai Tennis Club és a Cămpeni (topánfalvai) S. C. játékosai, akik a verseny díjain osztozkodtak. Kitűnő rendezés és népes mezőnyök mellett folyt le a verseny, amelyet két pályán és szépszámu közönség jelenlétében bonyolított le a rendezőség.

A verseny részletes eredményei a következők:

Férfi egyes: 1. Gábor Zoltán Dévai TC. 2. Faur Lucian Universitatea. 3. Schulek Dénes CAMP és Răzus Paul Dévai TC. A középdöntő és döntőversenyek eredményei: Gábor—Schulek 7:5, 2:6, 6:2. Faur—Răzus 7:5, 10:8. Gábor—Faur 6:2, 6:4.

Női egyes: 1. Tánase Margit CAMP 2. Mihon Mici Topánfalva. 3. Kugel Sándorné Brád és Székely Irma Topánfalvai SC. Eredmények: Tánase—Székely 6:2, 6:1. Mihon—Kugelné 6:3, 6:1. Tánase—Mihon 6:0, 6:1.

Vegyes páros: 1. Schulek—Tánase CAMP. 2. Ujj Kisjenő—Székely Topánfalvai SC. 3. Faur—Lucian U.—Schüssell Irma Kolozsvári AC és Gábor Zoltán—Brády Magda Dévai TC. Eredmények: Schulek—Tánase—Gábor—Brády 5:7, 6:2, 7:5. Ujj—Székely—Faur—Schüssell 4:6, 8:6, 6:4. Schulek—Tánase—Ujj—Székely 6:3, 6:0.

Férfi páros: 1. Gábor—Răzus Dévai TC. 2. Faur U.—Löwy Topánfalvai SC. 3. Schulek CAMP—Ujj Kisjenő és dr. Brády—Roth Brádi Zarand. Eredmények: Faur—Löwy—Brády—Roth 6:2, 6:1. Gábor—Răzus—Ujj—Schulek 7:5, 2:6, 6:2. Gábor—Răzus—Faur—Löwy (w. o.)

Női páros: 1. Tánase CAMP—Răzus Dévai TC. 2. Székely—Mihon Topánfalvai SC. 3. Kugel Sándorné—Kugel Irma és Morcan Topánfalva—Roth Piri Brád. Eredmények: Székely—Mihon—Morcan—Roth 6:1, 6:2. Tánase—Răzus—Kugelné—Kugel Irma 6:4, 6:1. Tánase—Răzus—Székely—Mihon w. o.

A jólsikerült versenyt a rendező egyesület bankettje fejezte be. A verseny megrendezéséért és sima lefolyásáért dr. Böhm Pált, dr. Brády Albertet és Roth Vilmost, a Zarand Sport Club ügybuzgó vezetőit éri dicséret.

Ha azt akarja, hogy hirdetései eredményesek legyenek, hirdessen az Uj Keletben.

Uj kedvezmény vendéglátókra

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20%

kedvezményt szobaárainkból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJ KELET kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni

Magyar Kir. Operaház Nemzeti Színház Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK SZÁLLODA Budapest

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltség.)

RADIO MUSOR

Idő: Középeurópai

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 4.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjelzés. 12.50: Grammfón. — 17: Zenekar. 18.30: Felolvasás. 18.45: Hírek, időjelzés. 19: Grammfón. — 19.40: Rádióegyetem. 20: Szimfónikus hangv. 20.30: Felolvasás. 20.45: Dal-est. 21.15: Rádiózenekar. 21.45: Hírek 22: Jazz.

Budapest. 9.15: Eugen Stepat balalajka-zenekarának hangversenye. 9.30: Hírek.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: A Mándits szalonzenekar hangversenye. Josef Strauss: Rudolf — keringő. Wallace: Maritana. Leo Ascher: Budagyöngye-egyveleg. Czibulka: Szívek és virágok. 12.25: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek.

4: Rádió Szabad Egyetem. A kultuszminisztérium népművelési akeijának grammfónlemezei: Ereszkedik le a felhő. Cserebogár. Tavasz elmúlt. Kossuth nóta. Dr. Szász Alfréd kir. főbakteriológus: „Az egér és patkányveszedelemről”. Grammfónlemezek: Egy gyenge kis madár. Felszántottam a gerjemi temetőt. Hej rózsá, rózsá. — Babot vittem a malomba. Összel érik babám. Jaj, de beteg vagyok. Feljött már za esthajnali csillag. Édesanyám rózsafája. Bogviszlai kertek. Befutta az utat a hó. Elment az én rózsám. Ha elmegyek az ösényi templomba. Imhol kerekedik.

Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

5.20: Dunkel Norbert felolvasása: „Enlékezés Wagner Siegfriedre”.

6: A honvédenekar hangv.

7: Gyorirási tanfolyam.

7.30: Angal nyelvoktatás.

8: Hangverseny. Beethoven: Pathetique szonáta. Mozart: Ridente la calma. Bellini: La Sonnambula. Bartók: Este a székelyeknél. Dohnányi: Fis-moll rapszódia. Gretschaninow: Bölcsődal. D'Albert: Amor és Psyche. — Liszt: Feux follets. Kacsóh: Lányoknak való nóta. Csiky János: Bánkódás. Kurucz: Piros rózsá. Cselényi József magyar nótákat énekel.

Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

10.10: Németnyelvű előadás.

Majd: Fejes szalonzenekar és Os-

tende jazz.

Bécs. 20.05: Opera.

Berlin. 20.30: Szimfónikus hangv. Csajkovszkij: Hegedű- és zongoraverseny. Bloch: Cisz-moll szimfónia.

Lipscé. 21: Szimfónikus hangv. Stuttgart. 21.30: Operatrészetek.

Varsó, Kattovic, Poznan. 20.15: Szólisták hangv.

Milánó. 20.40: Catalani: Loreley c. operája.

Róma. 21.05: Bizet: Carmen című operája.

Prága. 22.15: Orgonajáték.

Pozsony. 19.35: Tánzene.

Brünn. 19.35: Morva népdalok.

Osló. 22.10: Francia nyelvű előadás.

Toulouse. 21: Operatrészetek. Harmonikázás.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 5.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjelzés. 12.50: Grammfón. 17: Zenekar. 18.30: Felolvasás. 18.45: Hírek, időjelzés. 19: Grammfón. — 19.40: Rádióegyetem. 20: Színmű előadás. 20.30: Grammfón. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Cornelius: Jöjjön el a Te országod. Schubert: Litanie. Schumann: Lótuszvirág. Beethoven: Szonáta. Bach: Loure és Gavotte en Rondeau az E-dur szóló szonátából. Pergolese: A telhetetlen. — Hubay: Szeretném itthagyni. Kacsóh: Kéző ősz van. Chopin: Nocturne. — Bolero. Viotti: A-moll hangverseny. — Kacsóh: Nem tudom feledni. Lavotta: Honnan jó a fény. Lavotta: Mezei bokréta. Liszt: Églogne. Au bord d'une source. Paganini: Etude E-dur. 9.30: Hírek.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Az Országos Postászenekar hangversenye. Rossini: Tell Vilmos. Smetana: Az eladott menyasszony. — Hubay: Csárdajelenetek. Wagner: Tannhauser — ábránd. 12.25: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

2.30: Hírek.

4: B. Czeke Vilma meséi.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5: Törökne Kovách Hermin novellái: „Szüret”. „Bál”.

5.30: Grammfónhangverseny. Liszt H. magyar rapszódia. Leoncavallo: Bajazzo — ábránd. Brahms: Magyar tánc 5. és 6. Suppé: Költő és paraszt. Gounod: Faust-keringő. Mozart: Varázsfuvola. Grieg: Peer Gynt Anitra tánc. Saint-Saens: A hattyu. Nicolai:

A windsori vig nők. Beroldien: Bagdadi kalifa.

6.30: Dr. Schmiadt Ferenc felolvasása: „A szivbeteg életmódja”.

7: Másfélórás könnyű zene.

8.30: Csathó Kálmán novellája: „A jó ember”. Felolvassa a szerző.

9: Hangverseny. Strauss: Kék Duna. Lavotta: A két baba. Alabieff: A csalogány. Eccles: Sonata. Gluck—Brahms: Gavotte. Weber: Rondo C. dur. Liszt: X. és XII. rapszódia. Zádor Jenő: Éjszaka. Zádor Jenő: A chanson. Stefániai: Adagio. Popper, Menuetto. Dvorák: Rondo. Járay István: Valse burlesque. Liszt: Nocturno Liszt: Polonaise.

Utána kb.

10.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Utána: Magyar Imre és cigányzene karának hangversenye.

Bécs. 20.05: Zenés bécsi est. 22.30: Magyar Imre cigányzenéjének közvetítése Budapestről.

Berlin. 20: Szórakoztató zene. 22.30: Magyar Imre cigányzenéjének közv. Königsberg. 21.25: Kamarazene. — Mozart, Dvorak művei.

Lipscé. 20.30: Cigányzene.

Stuttgart. 21.45: Beethoven: VI. szimfóniája.

Varsó, Kattovic. 20.15: Filharmónikus orosz estje Kalinikow: I. szimfónia. Csajkovszkij: Hegedűverseny. Rimszkij-Korszakov: Spanyol caprice.

Milánó. 20.40: Szimfónikus hangv.

Osló. 20: Puccini Tosca c. operája.

Toulouse. 20: Dalok.

Adóhirdetések

Két egyetemi hallgató, perfekt német, francia, román és magyar nyelvtudással lakás ellenében elemi, vagy középiskolai növendékek correpetulását vállalja. Cim a kiadóban.

Joghallgató német, francia, román nyelvtudással irodai foglalkozást keres esetleg tanítást vállal. Reg. Ferd. 37

Izr. uricsaládnál diákéányok, vagy fiúk teljes ellátást kaphatnak. Van rádió, zongora. Löbl, Kereszt uca 4.

Kersek a belvárosban egészen olcsó külbejárati butorozott szobát. Leveleket „Armejelöléssel” jelizére a kiadóhivatalba kérek.

Kelengyék készítése, művészies divánpárna montirozás, valamint az összes kézimunkák izléses kivitelben Fisch Böske kézimunka-szalónjában Malom uca 16.

Schwartz Ignacné orth. kóser vegetárius étterme és tejcsarnoka Reg. Ferdinand (Wesselényi uca) 10 szám alatt megnyit. A felhasznált tejneműek saját készítményeim. — Ugyanott naponta friss tehén- és bivalytej házhoz szállítva is kapható.

H A R O M iskolás gyermeket teljes ellátásra vállal izr. uricsalád jutányos árárt. Érdek lódni, Str. Saguna (Bartha Miklós-ucca) 14 II. folyosó végén.

Egy jóhanga keresztúros zongora eladó. Rosefeld, Str. Clémenceau 7

Hivatalnokleány, vagy diákleány, lakótársnót keresünk, aki perfekt német (esetleg német anyanyelvű) és román háznál rádió, zongora, fürdőszoba. Gyerekek ninc. Cim a kiadóban.

Budapesten tanuló, vagy hivatalba járó uricleány kényelmes otthont talál uricsaládnál. Bővebbet, Targu-Mures Plata Constantin Roman 8.

Iskolák! Szülők! Tanítók!

Megjelent a Stengel-féle

KOLJEHUDA ALEF-BET

HÉBER-ROMÁN SZÖVEGGEL

Brief Dávid átdolgozásában

Ára 25.— lej

Kapható:

Az UJ KELET könyvosztályában, Cluj

A KOLOZSVÁRI MOZGÓK MŰSORA

Szept. 4	MAGYAR SZÍNHÁZ	CARMEN	CORSO	EDISON	SELECT	URÁNIA
Csütörtök	—	Rinaldó Rinaldin Tom Mix és az Indiszkret asszony	Az örök szerelem	Pat és Patachon mint detektívek Összeírt szívek	—	—

Nyomatott Fraternitas Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdájában. Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefón 9.77

XIII EVF. Cluj-Kolozsvar 1930 szeptember 4. 5690 EV

Uj Kelet az ez bantil az napjaink utani terras megjelto Uj Kelet az ez bantil az napjaink utani terras megjelto

Bérbeadn

Csak néhány r Szövetkezeti Kö gazdálkodásának mutattunk arra, fizető polgárt váltak a deficitek a lam legtöbb, ugyan lalkozásáról sor hogy nem hozna de a keservesen ből kell kipótolni hárdokat keresne magántársaságok most kiderült, ho indított leépítési, ganizálási, takar zási program eller tendő első fele al tett a CFR-nek, l érték már arra volna a vasutat s beadni egy tiszt nak, amely rende az állammak és r is hozná a vasuta

Az adófizető p már a CFR össze is venné annyira ha nem az ő sze CFR urainak kü és hozzá nem érte ban megkívánni tól azt, hogy n lett a vasut defic magára vállalja. hogy miért kell azt az egyszerü vasutunk. Egysz gesen, amikor sze litásra igénybeve szer megfizetjük, hajtó kipréseli hátralékot. Hisz vazzak meg a vas esön címén, az ad hárdokat pedig költségvetési lyul nálták fel.

Nem tudjuk el mániai vasutat r kezében lukratív értelemmel és ke csak el lehetne hasznat teremjen ugy, mint a világ Csak az kell hozz szes bürokrácia l tes üzleti szemlem tali szobákban. ugy kell vezetni, dern részvénytá dottabb üzleti P eszközeivel. Sen ban eszébe időt egy igazán rac megteremtésére.

összes nyugati o a vasutak annyi s séggel szerzik m csak a nagy áru moly kereskedelm meg a különböző fák revizióját és mények bonyoló építését, amelye ömlik a pénz a Nálunk ezzel szer len példát emlits komplikált üzleti kor például a fü formalitás nélkül zalékos kedvezme szeruen 50 száza vasuti személysz azóta boldog-bol